

RENAȘTEREA

FONDATOR: EPISCOP NICOLAE IVAN 1919

Anul XXII
Serie nouă
Iunie
2011

6
(254)

Prețul: 2,5 lei



EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ A VADULUI, FELEACULUI ȘI CLUJULUI



Pogorârea Duhului Sfânt,
Leonid Uspenski, Paris, 1965-1970

Binecuvântat ești, Hristoase Dumnezeu nostru, Cel ce prea înțelepți pe pescari ai arătat, trimițându-le lor Duhul Sfânt. Și printr-înșii lumea ai vânat, Iubitorule de oameni, slavă Ție!

Troparul Pogorârii Duhului Sfânt

† Andrei

Arhiepiscop al Vadului, Feleacului și Clujului,
Mitropolit al Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului

„Ca ei să fie una” (Ioan 17, 11)

*Preafericirea Voastră,
Înaltpreasfinții Voastre,
Preasfinții Voastre,
Onorate Oficialități centrale și locale,
Preacuvioși și Preacucernici Părinți,
Iubiți frați și surori,*



uvântul meu de astăzi se adresează tuturor dar, în mod deosebit, Înaltpreasfințitului Irineu, noul Arhiepiscop al Alba Iuliei. Importanța momentului este mare pentru Înaltpreasfinția Sa, pentru clerul și credincioșii Arhiepiscopiei dar, sentimental vorbind, și pentru mine, care i-am fost înaintaș în scaun 21 de ani de zile. Alba Iulia, ca simbol, are o valoare unică pentru toți românii. Aici s-au făcut uniri: și cele politice și cele religioase. De aceea, Orașul Marii Uniri ne aduce mereu aminte de unitatea noastră spirituală și națională.

Alba Iulia este cetatea lui Mihai Viteazul, a lui Ferdinand Întregitorul, iar Catedrala Încoronării, unde s-au încoronat suveranii României, Ferdinand și Maria a fost și martora reîntregirii spirituale, purtând și acest nume. În această Catedrală cu semnificație unică sunteți întronizați Înaltpreasfinția Voastră astăzi.

Alba Iulia este cetatea credinței noastre ortodoxe strămoșești, este locul soboarelor noastre de odinioară, este scaunul de păstorire al Mitropoliților Mărturisitori Iorest și Sava și al luminatului Simion Ștefan, care la 1648 a lăsat națiunii române „Noul Testament” în românește. În predoslovie acestui „Nou Testament” marele mitropolit a subliniat rolul spiritual unificator al Cărții Sfinte, ale cărei cuvinte „trebuie să fie ca banii, că banii aceia sunt buni carii îmblă în toate țările”.

Alba Iulia este Golgota trecutului nostru de suferință pentru credință și de aspirații politice, de multe ori înecate în sânge. Dar tot Alba Iulia este și Ierusalimul nostru în care s-a pecetluit visul de unitate al multor generații de oameni.

Poate nu întâmplător, în pericopa evanghelică a acestei duminici, închinată primului sinod ecumenic, Îl auzim pe Mântuitorul rugându-Se Tatălui pentru noi, „Eu nu mai sunt în lume, dar ei în lume sunt, și Eu la Tine vin. Părinte Sfinte, întru numele Tău păzește-i pe cei pe care Mi i-ai dat, ca ei să fie una, așa cum suntem Noi” (Ioan 17, 11).

Dacă Bălgradul a suspinat când s-a năruit opera politică a lui Mihai Viteazul, dacă a plâns când s-a produs dezbinarea religioasă a românilor și s-a prăbușit Mitropolia Alba Iuliei, i-a rezervat providența divină bucuria Marii Uniri și a Reîntregirii spirituale.

Noi, cei de astăzi și, în mod concret, Înaltpreasfinția Voastră, Părinte Arhiepiscop Irineu, suntem chemați să păstrăm cu sfințenie tezaurul de credință și de cultură al înaintașilor și să facem o făgăduință solemnă, cum spunea protopopul Gheorghe Ciuhandu, „că până și trupurile noastre le vom arunca stavilă în calea celor ce ar îndrăzni să micșoreze sau să fărâmițeze acest patrimoniu îndelung pregătit prin mucenicia și jertfele fără de seamăn ale fraților noștri mai mari!”.

Ar putea părea patriotarde și festive aceste fraze pentru o lume care, din motive obiective sau subiective, își pierde legătura cu valorile netrecătoare ale Bisericii și Neamului. Dar pentru noi rămân de mare importanță. „Iisus Hristos, spune Sfântul Apostol Pavel, ieri și azi și în veci este Același” (Evrei 13, 8). Iar Biserica Lui, „nici porțile iadului nu o vor birui” (Matei 16, 18).

Un mare duhovnic al vremurilor noastre spune că „Hristos este prietenul nostru, fratele nostru, El este tot binele și toată frumusețea. El este Totul. Viața fără Hristos nu este viață. Dacă nu-L vezi pe Hristos în toate faptele și gândurile tale, tu trăiești fără Hristos”.

Pentru noi Hristos este Unicul și nu unul dintre întemeietorii de religii. Dacă unii din lumea secularizată Îl socotesc doar o Personalitate genială și nu Dumnezeu, nici măcar nu sunt originali. Lucrurile s-au mai petrecut. Arie și adepții lui Îl considerau prima creatură a Tatălui, creat din voința Lui și nu din ființa Lui. De aceea, sinodul I ecumenic de la 325, pe care-l aniversăm astăzi, a afirmat răspicat deofințimea Fiului cu Tatăl și coeternitatea Lor.

Toate acestea sunt lucruri cunoscute, dar rostite astăzi și aici, în prezența Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, capătă o mai mare greutate. Iar pentru Înaltpreasfințitul Irineu devin un testament de suflet, care-l va determina să le propovăduiască cu timp și fără timp, aducându-și aminte că locul în care păstorește este sfânt și că-n scaunul Bălgradului s-au perindat oameni deosebiți, începând cu Sfântul Ierotei, de la anul 953, continuând cu Sfinții Ilie Iorest și Sava Brancovici, cu mitropolitul cărturar Simion Ștefan, și-n vremurile din urmă cu Episcopul Emilian și cu smeritul Arhiepiscop Andrei.

Moștenirea spirituală pe care o primiți Înaltpreasfinția Voastră, Părinte Arhiepiscop Irineu este una bogată și frumoasă. Cele peste 600 de parohii, cu peste 700 de biserici, apoi vetrele monahale în umăr de 42, la care se adaugă centrele de slujire socială care depășesc numărul de 60.

DIN SUMAR:

- ▶ **EVENIMENT** – **IPS ANDREI** (p. 1-3)
- **IPS IRINEU** (p. 3)
- ▶ **THEOLOGICA** – **PR. VALER BEL** (p. 4)
- ▶ **ICONOGRAFIE** – **MARCEL MUNTEAN** (p. 5)
- ▶ **TINERII ÎN BISERICĂ** – **PR. LIVIU VIDICAN-MANCI** (p. 6)
- ▶ **PELERINAJ** – **MIRCEA-GHEORGHE ABRUDAN** (p. 7)
- ▶ **IN MEMORIAN** – **IOAN RAZEȘ** (p. 8-9)
- ▶ **EVOCARE** – **PR. COSMIN COSMUȚA** (p. 9)
- **MIRCEA GELU BUTA** (p. 9)
- ▶ **REPORTAJE * ȘTIRI** (p. 10)
- ▶ **AGENDA IERARHILOR** (p. 11-12)

Continuare în pag. 2

„Ca ei să fie una”

Continuare din pag. 1

Nnsă, în mod deosebit, profesor universitar fiind, vă legăm de suflet școlile teologice: Facultatea de Teologie și Seminarul Teologic. După părerea noastră, care credem că e una obiectivă, sunt școli bune și au, din darul lui Dumnezeu, un spațiu pentru învățatură și rugăciune modern și la standardele actuale. Ne-am bucurat că acest lucru a fost subliniat, în mai multe rânduri, de Părintele Patriarh Daniel.

Iar pentru misiune, de mare folos este postul de Radio „Reîntregirea”, care, în colaborare cu postul de Radio „Trinitas” al Sfintei Patriarhii, poate face lucruri de folos.

Dar cea mai prețioasă moștenire sunt preoții și credincioșii. Lor li se adaugă cinul monahal. Îi îndemn să vă primească cu tot dragul în sufletul lor, iar Înaltpreasfinția Voastră să-i înțelegeți, să-i ocrotiți și să-i prețuiți, căci sunt oameni de calitate. Îl rog pe Mântuitorul Hristos să mă ierte dacă mă voi folosi de cuvântul Lui, parafrazându-L, dorindu-vă „să vă iubiți unul pe altul, precum v-am iubit Eu” (Ioan 15, 12).

Conlucrarea cu administrațiile județene și locale a fost aici, în Arhiepiscopia noastră, una de excepție. Lucrul acesta este de folos atât pentru viața duhovnicească a parohiilor, cât și pentru activitatea lor gospodărească. Sperăm ca această simfonie să-și continue drumul ei.

Iar eu, în calitate de Mitropolit, când veți considera că aveți nevoie de sprijinul și ajutorul meu vi le voi oferi cu tot dragul. Rugăciunea mea către Domnul, Înaltpreasfinția Voastră, este ca să aveți la Alba Iulia bucuriile duhovnicești pe care eu le-am avut.

Închei folosind cuvintele Sfântului Apostol Iuda: „Iar Celui ce poate să vă păzească pe voi de orice cădere, și să vă pună înaintea slavei Lui neprihăniți, cu bucurie, singurului Dumnezeu, Mântuitorul nostru prin Iisus Hristos Domnul nostru: slavă, preamărire, putere și stăpânire, mai înainte de tot veacul și acum și întru toți vecii! Amin” (Iuda 1, 24-25).

Păstorul și luminătorul unui ținut



Eram copil și îi auzeam pe cei ce aveau nedumeriri și necazuri: ne ducem la „starețul” de la Rohia; aceala e omul lui Dumnezeu și ne va ajuta. Și veneau de la mânăstire luminați și mângâiați.

Desigur, lucrul acesta se întâmpla cu oameni sinceri în căutările lor. Căci ne spune Sfântul Simeon Noul Teolog: „*nimeni nu s-a făcut vreodată bun și fără voia lui. Nici nu se va face necredincios credincios fără voie. Nici nu-și va schimba cel rău fără voie cugetarea lui, ca să se facă cu totul nou.*”¹

Și după și înainte de a veni la Baia Mare pentru a reînțemeia Episcopia Maramureșului și Sătmăruului, în timpul episcopatului de la Cluj, era căutat de fiii săi sufletești, nu numai din Maramureș, ci din toată țara.

Toți intuim că avem de a face cu un om a lui Dumnezeu, cu un părinte care are îndrăzneală să mijlocească pentru ei, cu un îndrumător duhovnicesc care le limpeză nedumeririle. Nevinovăția „copilărească” pe care i-o conferea viața de rugăciune îi fascina pe toți. Din mulțimea fiilor duhovnicești nu-l putem uita pe Ioan Alexandru care, datorită talentului literar, putea exprima limpede acest lucru. Iată ce-i scria el Înaltpreasfințitului Justinian: „*Ce iubesc eu în Dumneavoastră este o copilărie limpede, rămasă neatinsă și fermecătoare, rară la oamenii mai în vârstă. De aceea, poate, ne și dorim – nu noi – ci copiii din noi să se uimească unul de altul.*”²

Pentru mine personal, când am devenit mai mare, era o desfătare și un eveniment ca la Sfântă Mărie Mare să merg în pelerinaj la Rohia. Acolo eram sigur că părinții chemați de Dumnezeu pentru o misiune aparte sunt rânduiți „să se roage-n mânăstire, /pentru-a lumii mântuire”.³

† ANDREI

Prin Harul lui Dumnezeu,
Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului și
Mitropolit al Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului

Preaiubitului cler, cinului monahal și tuturor dreptcredincioșilor creștini din de Dumnezeu păzita Arhiepiscopiei a Alba Iuliei, precum și tuturor ascultătorilor și cititorilor acesteia

GRAMATE MITROPOLITANE

Se cuvine să facem cunoscut tuturor că Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos a așezat în Sfânta Sa Biserică slujiri și vrednicii deosebite, prin trimiterea Preasfântului și de Viață Făcătorului Duh peste Sfinții Săi Ucenici și Apostoli, întărindu-i pe aceștia întru propovăduirea Cuvântului Evangheliei Sale, săvârșirea Sfințelor Taine și călăuzirea credincioșilor pe calea mântuirii (cf. Matei 28, 19), iar Sfinții Apostoli, prin Harul Sfântului Duh, au așezat în cetăți episcopi, preoți și diaconi, spre a păstori Biserica lui Hristos (cf. Fapte 20, 28).

De aceea, ca slujitor al Bisericii lui Hristos, în vrednicia de Mitropolit al Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului, văzând că a rămas vacant scaunul de Arhiepiscop al Alba Iuliei, prin alegerea din 18 martie 2011, a Arhiepiscopului Andrei Andreicuț și instalarea lui, pe 25 martie 2011, ca Arhiepiscop al Vadului, Feleacului și Clujului și Mitropolit al Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului și, călăuzit fiind de îndatorirea de a nu lăsa această Arhiepiscopie lipsită de cărmuitorul ei canonic, pe temeiul prevederilor Statutului pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române, înștiințându-l pe Preafericitul Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, am convocat la sediul Mitropoliei din Cluj-Napoca, în ziua de luni, 9 mai 2011, Sinodul Mitropolitan al Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului, în cadrul căruia, prin vot secret consultativ, au fost desemnați doi candidați din lista ierarhilor eligibili, iar marți, 10 mai 2011, ședința specială de consultare a Sinodului Mitropolitan al Mitropoliei Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului cu membrii Adunării eparhiale a Arhiepiscopiei Alba Iuliei și cu participanții de drept, în cadrul căreia, în vederea alegerii de către Sfântul Sinod a noului Arhiepiscop al Alba Iuliei, prin votul participanților a fost menținută lista stabilită de Sinodul Mitropolitan.

Împlinind această procedură statutară bisericească, pe temeiul prevederilor articolului 130, aliniatul (10) din Statutul pentru Organizarea și Funcționarea Bisericii Ortodoxe Române, am întocmit lista celor doi candidați și am înaintat-o cu proces verbal Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române. Preafericitul Părinte Patriarh Daniel, luând aminte la îndatoririle ce-i revin ca Patriarh, a convocat Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, în ziua de joi, 19 mai 2011, la Reședința Patriarhală din București, care a procedat statutar la alegerea noului Arhiepiscop al Alba Iuliei.

În urma votului exprimat, Sfântul Sinod a ales în scaunul vacant al Arhiepiscopiei Alba Iuliei pe Preasfințitul Părinte Irineu Bistrițeanul, Episcop vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, care s-a arătat vrednic de această chemare prin statornicia sa întru dreapta credință, prin pregătirea sa dobândită la Seminarul Teologic din Cluj-Napoca, la Institutul Teologic Universitar din București, pe care l-a absolvit ca șef de promoție, și în care a fost admis la cursurile de doctorat, ulterior beneficiind de o bursă de studii teologice în SUA. În 1990 și-a susținut teza de doctorat obținând titlul de doctor în teologie. În anul 1978 a fost călugărit, iar în 1980 a fost hirotonit ieromonah. I se acordă rangul de protosinel, iar în 1989 este ridicat în treapta de arhimandrit. O perioadă a fost superiorul așezămintelor românești din Țara Sfântă, iar din 1990 Episcop Vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului. A fost susținătorul Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, unde a predat cursurile de „Morală creștină și spiritualitate ortodoxă”. Iar în cei douăzeci și unu de ani de slujire arhierescă, a făcut multă misiune pastorală, culturală și diaconală. Este cunoscut potențialul său teologic și administrativ.

Drept urmare, potrivit rânduielilor canonice și prevederilor statutare ale Bisericii Ortodoxe Române, astăzi, duminică, 5 iunie 2011, în duminica a VII-a după Sfințele Paști, în Catedrala Reîntregirii din Alba Iulia, cu hramul „Sfânta Treime”, Noi, Andrei, Mitropolitul Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului, Oferim Înaltpreasfințitului Părinte Irineu

mantia, crucea și engolpionul, îi înmănam cărja arhipăstoraască și îl întronizăm ca Arhiepiscop al Alba Iuliei.

Pe temeiul celor arătate mai sus, al Sfințelor Canoane și al prevederilor articolului 114 litera (d) și articolul 133 aliniatul (2) din Statutul pentru Organizarea și Funcționarea Bisericii Ortodoxe Române, facem cunoscut tuturor această Gramată Mitropolitană și dăm alesului Arhiepiscop, Înaltpreasfințitul Părinte Irineu, împuternicirea canonică de păstorie ca Arhiepiscop al de Dumnezeu păzitei Arhiepiscopii a Alba Iuliei, cu toate orașele și satele care țin astăzi și vor ține și în viitor de această Sfântă Arhiepiscopie, drept mărturie că Înaltpreasfinția Sa, dobândind demnitatea de Arhiepiscop al Alba Iuliei, are dreptul și puterea de a așeza, după rânduielile Sfintei noastre Biserici și după Legile Țării: cântăreți, citeți, ipodiaconi, diaconi, preoți și protopopi la toate bisericile din Arhiepiscopia Înaltpreasfinției Sale, precum și stareți și starețe, egumeni și egumene la mânăstiri și schituri și de a rândui toate câte i se cuvin ca ierarh eparhiot, spre folosul duhovnicesc al Eparhiei pe care o păstorește pe calea mântuirii, precum și de a exercita drepturile și a îndeplini toate îndatoririle prevăzute de sfințele canoane, de tradiția Bisericească și de Legiurile Bisericii noastre ca Arhiepiscop al Alba Iuliei.

Din partea Înaltpreasfinției Sale așteptăm, așa cum îndeamnă Canonul 34 Apostolic, cinstire și ascultare față de Patriarhul României, față de Sfântul Sinod și față de Mitropolitul Său; să continue și să sporească lucrarea înaintașilor în acest scaun arhiepiscopal; să lucreze în comuniune cu ceilalți ierarhi din Sinodul Mitropolitan al Mitropoliei Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului, să arate iubire de neam, grijă părintească pentru parohii și mânăstiri, pentru valorile credinței ortodoxe, pentru cultura creștină, pentru învățământul teologic și religios, precum și dragoste părintească față de clerul și dreptcredincioșii creștini, tineri și vârstnici, făcându-se tuturor călăuză întru păstrarea neștirbită a dreptei credințe și a rânduielilor Bisericii noastre Străbune; să se consulte și să coopereze cu autoritățile de Stat spre binele Bisericii și al Poporului Român; să cultive relații de respect reciproc cu alte culte oficial recunoscute, pentru păstrarea păcii sociale.

Așadar, tuturor celor din cinul preoțesc și din cinul călugăresc, precum și tuturor drept credincioșilor din cuprinsul Arhiepiscopiei Alba Iuliei, din Județele Alba și Mureș, le recomandăm părintește și frățește, cu multă prețuire, pe Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Irineu, drept Chiriarh al lor, chemându-i să-l întâmpine cu dragoste fiască, să îl asculte și să îl cinstească, arătându-i în toate împrejurările sprijin și împreună-lucrare în tot ceea ce se săvârșește spre folosul Bisericii și al Poporului Român.

Prețuind cu multă bucurie însuflețirea și dorința clerului și credincioșilor români din Transilvania de-a păstra unitatea națională și bisericească, îi povățuim pe toți cu părintească dragoste ca, sub îndrumarea noului lor arhipăstor, să păstreze și să întărească unitatea Ortodoxiei Românești, viețuind în pace și bună înțelegere ca fii duhovnicești care cred cu statornicie în Hristos și „întru Una Sfântă, Sobornicească și Apostolească Biserică”.

Încredințăm pe noul Arhiepiscop al Alba Iuliei, Înaltpreasfințitul Părinte Irineu, milostivirii Bunului Dumnezeu, rugăciunilor Sfântului Ierarh Ierotei, Sfântului Arhiepiscop Ghelasie de la Râmeț, Sfinților Mitropoliți ai Alba Iuliei Iorest și Sava, Sfinților Mărturisitori pentru Ortodoxie Visarion și Sofronie, Sfântului Mucenic Nicolae Oprea, precum și tuturor sfinților români cunoscuți și necunoscuți care, prin nevoițele lor, au sfințit acest pământ binecuvântat al Transilvaniei.

De asemenea, îl încredințăm pe Înaltpreasfinția Sa rugăciunilor cucernicilor preoți din parohii, împreună ostenitori în ogorul Bisericii, rugăciunilor neîncetate ale călugărilor și călugărițelor din mânăstiri și schituri, precum și rugăciunilor binecredincioșilor creștini din Arhiepiscopia Alba Iuliei, față de care Înaltpreasfințitul Părinte Irineu este chemat să arate dragoste părintească și purtare de grijă duhovnicescă.

Și astfel, într-un cuget și o simțire, împreună să preamărim pe Tatăl, pe Fiul și pe Sfântul Duh, Treimea cea deoiființă și nedespărțită. Amin!

Gramata Mitropolitană Nr. 1/2011, Emisă de Cancelaria Mitropolitană la data de 24 mai 2011, în temeiul Hotărârii nr. 4015 din 19 mai 2011 a Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, și făcută publică la data de 5 iunie 2011, duminica a VII-a după Paști, în Catedrala Arhiepiscopală cu hramul „Sfânta Treime”, din Municipiul Alba Iulia.

¹ Pr. Acad. Dr. Dumitru Stăniloae, *Studii de teologie dogmatică ortodoxă*, Editura Mitropoliei Olteniei, Craiova, 1991, p. 610.

² Justinian Chira, *Scrisori*, Baia Mare, 2001, p. 20.

³ Cântec de procesiune.

Cuvânt la întronizare

(5 iunie, 2011)

IPS Irineu*

Afost voia lui Dumnezeu ca să fiu ales Arhiepiscop al Alba Iuliei și astăzi să fiu întronizat. Am primit din mâna Înaltpreasfințitului Mitropolit Andrei Gramata Mitropolitană de instalare, după care mi s-au oferit mantia arhierescă, crucea pectorală și engolpionul. De asemenea, mi s-a înmănat și cărja arhierescă spre a cărmui turma duhovnicească încredințată. Primind aceste însemne arhiepiscopale mi-am asumat răspunderea pastorală pentru obștea credincioșilor, asemenea Mântuitorului nostru, Care Și-a pus sufletul pentru oile Sale (cf. In. 10, 11). Știu că nu-mi va fi ușor, dar mă încred în „Mai-Marele păstorilor” (I Pt. 5, 4), Care acum îmi șoptește tainic: „De-ajuns îți este harul Meu, căci puterea Mea într-o slăbiciune se desăvârșește!” (II Cor. 12, 9). Sunt emoționat că-mi este rânduit să am reședința eparhială în Alba Iulia „cel mai istoric oraș al neamului românesc”, cum îl numeau iluștrii bărbați ce-au făurit Marea Unire, printre care se află și Gheorghe Pop de Băsești. Această cetate milenară și-a primit noblețea de la Mitropolia Ortodoxă a Transilvaniei care-și avea sediul aici. Privesc acum ca într-o oglindă la chipurile celor ce-au păstorit această eparhie. Mă gândesc mai întâi la mitropoliții Eftimie, Hristofor, Ghenadie și Ioan, preocupați de tipărirea cărților ortodoxe și de menținerea dreptei credințe în rândul păstoriților lor. La loc de frunte stă marele mitropolit Simion Ștefan în timpul căruia s-a tipărit Noul Testament de la Bălgrad, monument de vârf al afirmării conștiinței de neam a românilor transilvăneni. Se cuvine să-i amintesc și pe Sfinții Ierarhi Ilie Iorest și Sava Brancovici, martiri ai credinței strămoșești. Sunt gata să le urmez exemplul pozitiv, drept pentru care, acum la început de drum, formulez crezul meu. În primul rând, exprim viața mea clară pe care o am despre sublima Taină a Pre-

oției, despre noblețea și responsabilitatea slujirii arhieresti. Mă cutremur să-l aud pe Sfântul Simeon al Tesalonicului care zice: „Noi, preoții (n.n. arhieriei), suntem mântuitorii și ziditorii de suflete, povățuitorii către lumină, către cer, către viață. Nouă ne-a dat Dumnezeu ca să avem pe pământ puterea Lui”. Arhierul nu trebuie să uite nicio clipă că este ucenic al Maestrului divin Cel răstignit, și că „slujitorul nu-i mai mare decât stăpânul său” (In. 15, 20). Deci, spiritul de jertfă este parte integrantă a demnității sacerdotale, iar arhierul care nu e pătruns de acest adevăr va avea parte de o arhierie mutilată. Numai jertfa aduce rod. În lipsa ei acti-

vice această lume și să restabilească în ea adevărata noțiune a valorilor. Conștient că Hristos are nevoie de arhieriei și de preoți dăruți în primul rând realităților suprafirești, ca să însușească viața reală a omului de azi, mă voi strădui să sculptez efigia Sa divină în ființa lor (cf. Gal. 4, 19). De îndeplinirea misiunii noastre pastorale depinde, în mare parte, vitalitatea Bisericii lui Hristos pe pământ, drept pentru care Sfântul Vasile cel Mare arată că slujitorii consacrați trebuie să aibă „râvnă și sânguință pentru a aduce o îmbunătățire cât de mică Bisericii”. În al treilea rând, exprim hotărârea mea fermă să-mi jertfesc timpul, puterea și interesele, pentru ca împreună cu preoții și credincioșii mei să particip la terapia unei omeniri bolnave, fizic și spiritual. Nelegiuirea sau noaptea păcatului a cuprins lumea, iar răul s-a răspândit pretutindeni, ca un cancer înfiorător. În „acest veac rău de acum” (Gal. 1, 4), suntem chemați să vindecăm rănilor păcătoșilor și să oferim balsamul harului sufletelor prinse în capcana pasiunilor dezordonate. Eu, personal, mă voi strădui să dau hrană spirituală și să împărtășesc tuturor lumina Evangheliei, conștient, asemenea Sfântului Ioan Gură de Aur, că „dacă preotul (n.n. arhierul) va lăsa să se piardă cineva din turma încredințată, va răspunde în fața lui Dumnezeu nu cu averea sa, ci cu sufletul său”. Având înaintea ochilor pe Hristos „Care a umblat făcând bine” (Fapte 10, 38), voi căuta ca prin vizite ca-



vitătea cea mai generoasă devine stearpă. De aceea sunt hotărât a mă oferi pe mine „ca o jertfă vie, sfântă, Domnului bineplăcută” (Rom. 12, 1), conștient că, precum afirmă Sfântul Grigorie Teologul, „nimeni nu este vrednic de Marele Dumnezeu, de Sacrificiu și de Marele Preot, dacă nu s-a adus mai întâi el ca jertfă vie și sfântă”. În al doilea rând, exprim dorința mea sinceră ca împreună cu preoții și credincioșii mei să facem oferta noastră generoasă în participarea la planul Părintelui ceresc, predându-ne voii Sale. Legătura cu Hristos aduce lumii efluvii de har, de binefaceri cerești și înălțarea progresivă a sărmanei omeniri. Apropindu-ne de Domnul cu mai multă disponibilitate am putea primi de la El noi energii, căci El este izvorul tinereții și în El se înfăptuiește adevărata înnoire în suflete, în cămine, în întreaga societate. Sunt convins că prin cuvânt, rugăciune și exemplu personal putem să-L ajutăm pe Hristos să puri-

fică această lume și să restabilească în ea adevărata noțiune a valorilor. Conștient că Hristos are nevoie de arhieriei și de preoți dăruți în primul rând realităților suprafirești, ca să însușească viața reală a omului de azi, mă voi strădui să sculptez efigia Sa divină în ființa lor (cf. Gal. 4, 19). De îndeplinirea misiunii noastre pastorale depinde, în mare parte, vitalitatea Bisericii lui Hristos pe pământ, drept pentru care Sfântul Vasile cel Mare arată că slujitorii consacrați trebuie să aibă „râvnă și sânguință pentru a aduce o îmbunătățire cât de mică Bisericii”. În al treilea rând, exprim hotărârea mea fermă să-mi jertfesc timpul, puterea și interesele, pentru ca împreună cu preoții și credincioșii mei să particip la terapia unei omeniri bolnave, fizic și spiritual. Nelegiuirea sau noaptea păcatului a cuprins lumea, iar răul s-a răspândit pretutindeni, ca un cancer înfiorător. În „acest veac rău de acum” (Gal. 1, 4), suntem chemați să vindecăm rănilor păcătoșilor și să oferim balsamul harului sufletelor prinse în capcana pasiunilor dezordonate. Eu, personal, mă voi strădui să dau hrană spirituală și să împărtășesc tuturor lumina Evangheliei, conștient, asemenea Sfântului Ioan Gură de Aur, că „dacă preotul (n.n. arhierul) va lăsa să se piardă cineva din turma încredințată, va răspunde în fața lui Dumnezeu nu cu averea sa, ci cu sufletul său”. Având înaintea ochilor pe Hristos „Care a umblat făcând bine” (Fapte 10, 38), voi căuta ca prin vizite ca-

nonice, pastorație particulară și slujire socială să-i aduc în staulul Bisericii pe cei disperați spre a fi mângâiați, iar pe cei nevoiași spre a fi ajutați. Așa ne stă bine nouă arhierieilor și preoților, pe care Sfântul Ambrozie al Milanului ne numește „ambasadorii iubirii lui Hristos”. Astăzi este „Duminica Sfinților Părinți de la Sinodul I Ecumenic”. Aceștia au definit învățăturile lui Hristos, schimbate de către eretici, sau învățătorii falși. De fapt, Biserica a ajuns să se numească ortodoxă datorită accentului puternic pe care Părinții Răsăritului l-au pus pe păstrarea dreptei credințe. Cei 318 Sfinți Părinți au venit din întregul Imperiu purtând rănilor martiriului. Ei au venit la Niceea ca să mărturisească cu toată personalitatea lor adevărul în care au crezut: că Iisus Hristos este Dumnezeu adevărat. Consider un privilegiu și o datorie ca noi să mărturisim aceeași credință și să transmitem celor de după noi torța aprinsă a adevărului evanghelic. Eu îi iau ca modele de păstori autentici și-i rog să stea mereu aproape de mine și de școlile teologice ale eparhiei, în care se pregătesc lucrătorii imensului câmp eclezial. În aceste clipe, inima mea se îndreaptă spre Maica Domnului care este Maica Bisericii și ocrotitoarea prin excelență a persoanelor consacrate, a slujitorilor sfințiți. Stând lângă tronul Preasfintei Treimi, ea știe și poate mai bine ca oricine să mângâie fruntea, să alunge oboseala și să răsplătească răbdarea. De aceea îi cer ajutorul în noua mea slujire, convins că Stăpâna cerească este Steaua speranței, care răsare peste durerile vremurilor noastre și, „asemenea Fiului ei, are milă de toți și-i miluiește pe toți”, cum ne arată Sfântul Siluan Atonitul. Mulțumesc Preafericitului Părinte Patriarh Daniel pentru prezența la ceremonia întronizării mele și-l încredințez de dragostea mea sinceră și devotată. Pe Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Andrei îl asigur de conlucrare armonioasă în cadrul Mitropoliei noastre. Sunt decis să fiu un părinte bun pentru monahii și credincioșii din județele Alba și Mureș, și un frate iubitor pentru preoții eparhiei, pentru că toți suntem „împreună lucrători cu Hristos” (II Cor. 6, 1). Pe cât îmi stă în putință, voi căuta să promovez prietenia ecumenică în cetatea noastră și să am o colaborare fructuoasă cu autoritățile locale, pentru binele poporului lui Dumnezeu, răscumpărat cu mare preț (cf. I Cor. 6, 20). Un pios omagiu aduc, în încheiere, părinților mei, Dumitru și Rozalia, ale căror duhuri, aflate pe tărâmul veșniciei, se bucură astăzi împreună cu mine. Mai presus de toate, Îl rog pe Hristos Domnul să-mi dea putere a fi „fără prihană, iubitor al binelui, cu stăpânire de sine, drept, cuvios, înfrânat, destoinic să îndemn la învățătura cea sănătoasă” (Tit 1, 7-9). Așa să-mi ajute Dumnezeu! Amin.

* Arhiepiscopul Alba Iuliei.

Păstorul și luminătorul unui ținut

Continuare din pag. 2

Am fost de față, printre miile de pelerini, la hramul din 1973, când starețul Justinian Chira fusese deja ales Episcop Vicar la Cluj. A fost o jale de înmormântare. Părintele vicar Onisie Moraru i-a mângâiat pe oameni spunându-le că și în calitate de episcop tot al lor rămâne. Cât a împlinit Preasfințitul Justinian misiunea de Episcop Vicar la Cluj a fost o binecuvântare pentru mulți; în mod special pentru tinerii teologi, dar nu numai. Eu încă nu eram teolog ci inginer stagiar care aveam nevoie de sprijin duhovnicesc. Și sprijinul l-am găsit la Vlădicul tinerețelor mele. Mai apoi am făcut teologia și am ajuns preot în Turda. N-am fost lipsit de șicane și încercări. Ori de câte ori, însă, ieșeam din cabinetul Episcopului Justinian eram întărit. Știa să găsească soluția potrivită pentru rana sufletului. În februarie 1990, când a rânduit Dumnezeu să ajung episcop, a fost unul din ierarhii hirotonisitori și m-am bucurat de aceasta. M-am bucurat atunci și după. Pentru că aveam nevoie mereu de sfaturi, iar experiența de viață duhovnicească a Înaltpreasfinției Sale este mare. Când tatăl meu a trecut la Domnul a oficiat slujba prohodului și ne-a îmbărbătat cu un cuvânt întăritor. M-am bucurat, apoi, că Dumnezeu l-a rânduit să reorganizeze și să conducă, iată de 21 de ani, Episcopia plaiurilor mele natale. Dau slavă Domnului că l-a ținut între noi, iată,

până la nouăzeci de ani și, în același timp, Îl rugăm să-i mai dea încă ani.

În același timp, ca să fiu sincer, îmi pare rău că anii au trecut atât de repede și îmi vine să mă adresez lui Dumnezeu dimpreună cu Lucian Blaga: „Doamne oprește trecerea. Știu că unde nu e moarte nu e nici iubire, - și totuși, Te rog: oprește, Doamne, ceasornicul cu care măsori destrămarea”.⁴

Curajul ne vine, însă, cum ne învață Arhiepiscopul Justinian de la Hristos cel ce a învins moartea. Ne spunea odată, într-o predică la Rohia, că atunci când Domnul Hristos va reveni, și noi toți vom învia, fiecare vom auzi sunând clopotele din satul nostru.

Depănându-și amintirile și, oprindu-se la anii copilăriei, când în ziua de Paști veneau de la biserică să mănânce, ne spune: „tata cu plete și cu cămașa albă se ridică în picioare și rostea rugăciune «Tatăl nostru», mi se părea că văd în față un voievod sosit din alte timpuri, ce ne aducea un mesaj care ne lumina casa”.⁵

Și pentru noi astăzi, la nouăzeci de ani, Vlădica Justinian este un veritabil voievod venit din alte vremuri, grele dar frumoase, și un reprezentant al unei lumi inefabile.

La mulți ani, Înaltpreasfinția Voastră!

† ANDREI

Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului
Mitropolitul Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului

⁴ Lucian Blaga, *Poezii*, Editura pentru Literatură, București, 1966, p. 77.

⁵ Justinian Chira, *Lumină din lumina Nașterii și Învierii Domnului*, Baia Mare, 2006, p. 245.

Înălțarea Domnului — înălțarea noastră

Pr. Valer Bel

Încercarea mântuitoare a Domnului nostru Iisus Hristos începe cu Întruparea, continuă cu activitatea publică, Jertfa și moartea pe cruce, Pogorârea la iad și culminează cu Învierea din morți, Înălțarea și șederea de-a dreapta Tatălui și se permanentizează în lume prin trimiterea Duhului Sfânt. Stihovna Vecerniei de la Înălțarea Domnului o sintetizează astfel: „Născutu-Te-ai precum Însuși ai socotit; pățimit-ai cu trupul, Dumnezeu nostru; din morți ai înviat, călcând moartea; înălțatu-Te-ai întru mărire, Cel ce toate le plinești și ne-ai trimis pe dumnezeiescul Duh, ca să lăudăm și să mărim dumnezeirea Ta”.

Înălțarea Domnului cu Trupul la cer și șederea de-a dreapta Tatălui înseamnă ridicarea Lui ca om în slava Preasfintei Treimi, deplina pnevmatizare și îndumnezeire a firii Sale omenești, deplina ei ridicare la starea de mediu transparent al iubirii infinite a lui Dumnezeu în lucrarea acesteia îndreptată spre noi: „Dumnezeu Cel mai înainte veci și fără de început, îndumnezeind în chip tainic firea omenească pe care a luat-o, astăzi S-a înălțat. Îngerii mergând înainte, îl arătau Apostolilor pe Dânsul, înălțându-Se la ceruri cu mărire multă; iar ei, închinându-se Lui, ziceau: Mărire lui Dumnezeu, Celui ce S-a înălțat”¹.

Timp de patruzeci de zile (F.A.1,3), Iisus Hristos Cel înviat instruiește pe Apostoli și pe ucenici despre Împărăția lui Dumnezeu și-i trimite în lume pentru vestirea acesteia. Se înalță apoi la cer, de unde va veni plin de slavă în veacul viitor. Astfel, Iisus Hristos ne-a descoperit nu numai ceea ce Dumnezeu a făcut și face acum pentru mântuirea noastră, ci și ceea ce El Însuși pregătește ca realitate ultimă pentru noi². Sfântul Apostol Pavel scrie creștinilor din Colose în acest sens: „iar viața voastră este împreună cu Hristos ascunsă-n Dumnezeu. Când Hristos, viața voastră se va arăta, atunci și voi împreună cu El vă veți arăta întru slavă” (Col. 3, 3-4).

După Epistola către Evrei, Iisus Hristos se înfățișează cu jertfa Sa în fața Tatălui și apoi se așează de-a dreapta Lui, ca să curățească și să sfințească pe cei ce cred în jertfa Lui (Evr. 1, 3; 9, 17-26; 10, 12). Apocalipsa exprimă acest paradox al preaslăvirii Sale prin Înălțare și al valabilității permanente a Jertfei Sale, prin chipul Mielului înjunghiat, Care împărătește (Apoc. 5, 12), ca izvor al harului îndumnezeitor.

Prin Înălțarea Sa la cer, Hristos continuă să-și exercite întreita Sa slujire de Profet-Învățător, Arhieru-Jertfă și Împărat în Biserică și prin Biserică în lume. Înălțat la cer, Hristos sălășluiește totodată în intimitatea celor ce s-au curățit de patimi și L-au primit, ca «loc» prin care și din care izvorăște toată puterea de sfințire și de îndumnezeire prin har a noastră. Această paradoxală și fericită coincidență între tronul dumnezeiesc și intimitatea noastră se datorează faptului că însuși Trupul omenesc al Domnului este înălțat în slava Preasfintei Treimi: „Firea omenească, cea căzută prin stricăciune o ai ridicat, Hristoase, și cu suirea Ta ai înălțat-o, și împreună cu Tine pe noi ne-ai preaslăvit”³. În aceasta stă slava supremă la care s-a ridicat Hristos prin Înălțare, comunicându-ne prin Trupul Său îndumnezeit în mod plenar puterea harului Său mântuitor și îndumnezeitor. „De Mă iubește cineva, el va păzi cuvântul Meu și Tatăl Meu îl va iubi și Noi vom veni la el și ne vom face locaș la el” (In. 14, 23). „Eu sunt vița; voi, mlădițele. Cel ce rămâne întru Mine și Eu întru el, aduce roadă, căci fără Mine nu puteți face nimic” (In. 15, 5).

Înălțarea Domnului cu Trupul la cer înseamnă atât deplina înălțare și îndumnezeire a Trupului personal al Domnului,

cât și înălțarea noastră însăși, înălțarea din patimile noastre în unire cu El. „Căci de Învierea și Înălțarea Mântuitorului nostru ne împărtășim și ne vom împărtăși toți”⁶, împreună cu întreaga creație.

Ținta finală a lucrării lui Hristos, ca Mântuitor, este să învingă moartea universală și să ridice omul și creația la starea de cer nou și pământ nou ale Împărăției lui Dumnezeu (Apoc. 21, 1), prin Trupul Său îndumnezeit în chip desăvârșit. Aceasta înseamnă că existența și destinul oamenilor sunt asigurate de Domnul istoriei. Fiul lui Dumnezeu a intrat în condiția umană ca să schimbe istoria oamenilor, atrăgându-i la propria Sa condiție, la divino-umanitatea Sa: „Plinind rânduiala cea pentru noi, și pe cele de pe pământ unindu-le cu cele cerești, Te-ai înălțat întru mărire, Hristoase Dumnezeu nostru, de unde nicidecum nu Te-ai despărțit, ci ai rămas nedepărțat, strigând celor ce Te iubesc pe Tine: Eu sunt cu voi și nimeni împotriva voastră”⁷.

Biserica, în mișcarea ei spre realitatea ultimă, nu se oprește la reconstituirea trecutului, la ocrotirea moștenirii ei, ci este antrenată spre viitor, cu ochii ațintiți la Domnul (Kyrios), Care recapitulează totul în Dumnezeu, ridicând creația din stricăciune și din moarte, spre participarea la viața lui Dumnezeu, într-o relație de iubire netrecătoare cu El (cf. 1 Co 15, 25-26, 28).

⁶ Pr. prof. dr. Dumitru Stăniloae, *op. cit.*, p. 191.

⁷ *Condacul*, glas 6, Slujba Utreniei la Înălțarea Domnului.

Procesiune de Rusalii la Cluj-Napoca

În inițiativa Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei, la Cluj-Napoca s-a desfășurat duminică, 12 iunie 2011, Procesiunea de Rusalii, cu participarea ierarhilor, preoților și credincioșilor din oraș. Programul liturgic în după-amiaza acelei zile a început la ora 17.00, când s-a oficiat slujba Vecerniei plecării genunchilor, la Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca, de către IPS Arhiepiscop și Mitropolit Andrei și PS Episcop vicar Vasile Someșanul, împreună cu un sobor de preoți și diaconi, slujbă la care au participat toți preoții clujeni și credincioșii de la cele 38 de parohii din municipiu. În cuvântul său, Mitropolitul Andrei a subliniat importanța prezenței Duhului Sfânt în întreaga natură, ca o arvună a restaurării creației după chipul inițial, deformat de păcatele și de iresponsabilitatea oamenilor. Invocarea Duhului Sfânt asupra întregii creații are menirea de a-i reda acesteia transparența răpită de păcat.

De la ora 18.00, din fața Catedralei a început procesiunea, care s-a deplasat pe următorul traseu: Piața Avram Iancu – B-dul 21 Decembrie 1918 – Piața Unirii (prin fața Catedralei „Sfântul Mihail”) – B-dul Eroilor – Piața Avram Iancu, după care întregul sobor va ajunge din nou în fața Catedralei.

Procesiunea a fost organizată având în frunte toaca, crucea, felinare, ripide, prapori, icoana, apoi diaconii, preoții, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei, Preasfințitul Episcop-vicar Vasile Someșanul și soborul preoților slujitori, elevi, studenți. La procesiune au fost prezenți peste 3000 de credincioși. De-a lungul traseului s-au făcut trei opriri și s-au rostit ectenii speciale.

La revenirea în Piața Avram Iancu, în jurul orei 19.30, în fața Catedralei Mitropolitane s-a oficiat slujba sfințirii mici a apei, s-au rostit rugăciuni pentru natură, iar Înaltpreasfințitul Mitropolit Andrei a adresat un cuvânt de învățătură.

Fiind o premieră pentru municipiul Cluj-Napoca, Procesiunea de Rusalii și-a propus să îi aducă împreună pe credincioșii orașului în rugăciune, la un mare praznic al Cincizecimii, când aripa înnoitoare a Duhului Sfânt se pogoară asupra întregului univers. Această procesiune este o manifestare a Bisericii în plinătatea Ei, trăind mai deplin sentimentul comuniunii, într-un pelerinaj spre Împărăția lui Dumnezeu.

Pentru buna desfășurare a procesiunii, Primăria și Poliția au luat măsuri de restricționare a traficului în zona centrală a municipiului Cluj-Napoca, iar efective de jandarmi au asigurat linștea desfășurării acestei manifestări religioase.

„Rusaliiile și creștinismul contemporan”, Pr. Stelian Tofană în dialog cu Episcopul Florentin Crihălmeanu



ea de-a IV-a conferință din proiectul „Dialogurile TVR” a avut loc joi, 16 iunie, la Cluj-Napoca. Părintele profesor dr. Stelian Tofană de la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj și invitatul său, Preasfințitul Florentin Crihălmeanu, episcopul greco-catolic de Cluj-Gherla, au discutat pe tema „Rusaliiile și creștinismul contemporan”. La final, așa cum se procedează de fiecare dată, participanții au putut adresa întrebări pe marginea temei actuale, cărora cei doi conferențieri le vor răspunde.

Prezența episcopului greco-catolic, Preasfințitul Florentin, a accentuat dimensiunea ecumenică a proiectului, care, în general, se vrea a fi unul ecumenic. „Oamenii care vin trebuie să găsească aici un răspuns la întrebările lor nu confesionale, nu legate de o Biserică, ci întrebări care țin de viață, de religie. Sigur, mă aștept la întrebări provocatoare care țin de conferință, dar obiectivul acestui program nu este de a fi unul confesional, ci ca orice creștin, orice om care se găsește acolo să poată pune întrebări indiferent de confesiunea lui, să nu aibă nicio rezervă”, a spus părintele Tofană.

SUNTEM CONTEMPORANI CU EVENIMENTUL RUSALIILOR?

În conferința de joi, părintele prof. univ. dr. Stelian Tofană a arătat, alături de invitatul său, că Biserica trebuie percepută ca având un rol crucial într-o societate aflată în curs de degradare. „Mai multe sunt motivele pentru care am ales această temă, poate cel mai important e legat de faptul de a accentua cât de importantă este pentru societatea noastră Biserica, ce rol are Biserica noastră pentru tineri, dar nu numai. Când am ales această temă m-am gândit, în primul rând, la rolul pe care Biserica îl are astăzi, în societatea în care trăim, iar pe de altă parte de a răspunde la o întrebare crucială pentru noi, oamenii acestui timp, și anume dacă noi mai suntem contemporani cu evenimentul Rusaliiilor sau nu. Este foarte important răspunsul la această întrebare, pentru că dacă suntem contemporani cu evenimentul Rusaliiilor, trăim sub împărăția de putere a Duhului Sfânt și atunci trebuie să știm cum se manifestă Duhul astăzi și nu ne este totuna cum trăim”, a argumentat părintele profesor Stelian Tofană.

În această zi de joi, participanților li s-a oferit spre audiere Fantezia pentru vioară (flaut) și harpă op. 124 de Camille Saint-Saëns, în interpretarea solistelor Terebesi Bea și Delia Băcneanu de la Academia de Muzică „Gheorghe Dima” din Cluj-Napoca.

Seria conferințelor „Dialogurile TVR” a fost deschisă în luna martie a acestui an, fiind organizată de TVR Cluj, post de televiziune care difuzează ulterior fiecare conferință. Seria conferințelor va fi întreruptă în perioada iulie-august, pr. prof. dr. Stelian Tofană venind din nou să conferențieze în mijlocul clujenilor în luna septembrie.

Biroul de presă



Biroul de presă

¹ Pr. prof. dr. Dumitru Stăniloae, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, Ed. I.B.M.B.O.R., București, 1978, vol. 2, p. 148.

² Sedelna la Înălțarea Domnului, slujba Utreniei.

³ Pr. prof. dr. Ion Bria, *Credința pe care o mărturisim*, Ed. I.B.M.B.O.R., București, 1987, p. 94.

⁴ Pr. prof. dr. Dumitru Popescu, *Iisus Hristos Pantocrator*, Ed. I.B.M.B.O.R., București, 2005.

⁵ Stihiră din cântarea a treia a canonului, Slujba Utreniei Înălțării Domnului.

Rusaliile sau Pogorârea Duhului Sfânt în iconografie

Marcel Muntean



uminica Cincizecimii este sărbătoarea întemeierii Bisericii creștine, deoarece în această zi, după cuvântarea Apostolului Petru, s-au convertit la creștinism aproximativ 3.000 de persoane, definind cea dintâi comunitate de creștini de la Ierusalim.

Prăznuirea acestei sărbători este apostolică, ea fiind amintită și în Constituțiile Apostolice, moment când erau eliberați sclavii de muncile obișnuite. Pelerina apuseană Egeria ne descrie în secolul al IV-lea felul cum se ținea acest praznic. În același context, Eusebiu al Cezareei amintește de faptul că Cincizecimea se celebra ca o dublă sărbătoare alături de Înălțarea Domnului până la începutul secolului al V-lea. În primele veacuri în timpul privegheților din ajun se făcea botezul catehumenilor, se împodobeau casele cu ramuri de nuc sau tei în semn de bucurie reprezentând limbile de foc ale Duhului Sfânt care s-au pogorât peste Apostoli, tradiție păstrată și azi în Biserica Ortodoxă.¹

Originea sărbătorii este anunțată încă din Vechiul Testament, ea fiind celebrată pentru a comemora amintirea legământului făcut de Dumnezeu cu poporul ales, fiind în acest context o sărbătoare a recunoștinței pentru primele roade ale pământului (Numeri 28, 26) și în același timp pentru noua recoltă (Ieșire, 23, 16). Deoarece se ținea după cincizeci de zile după Paștele iudaic, mai purta denumirea de sărbătoarea Sărbătorilor (Deuteronom 16, 9-10).²

În ziua Cincizecimii asupra Apostolilor puterea sfințitoare a celei de-a treia Persoane a Sfintei Treimi a consfințit împlinirea ultimă a făgăduinței divine. Dumnezeu Tătăl fiind Creatorul celor văzute și nevăzute, Dumnezeu Fiul, Răscumpărătorul este cel prin care l-am cunoscut pe Tatăl și prin care Duhul Sfânt a venit în lume, iar Dumnezeu Duhul Sfânt Mângâietorul este cel care porcede de la Tatăl.³

Textul scripturistic amintit în Faptele Apostolilor (2,1-21), ne vestește momentul pogorârii Sfântului Duh peste Sfinții Apostoli adunați împreună.

Pogorându-se din cer un tunet ca o suflare de vânt vijelios a umplut locul unde erau ei adunați; arătându-li-se niște limbi de foc, ce s-au lăsat pe fiecare dintre ei. Umpluți de Duhul cel Sfânt ei au început să vorbească în alte limbi, vestind după puterea duhului.

Erminia de la Athos istorisește minunea pentru a fi călăuză iconarilor: *Casă și într-însa cei 12 apostoli șezând împrejur pe scaune. Și din dosul lor o cămară mică, și în ea un om ține înaintea lui o năframă, cu amândouă mâinile; și în năframa aceea 12 hârtii înfășurate și purtând (fiecare câte o) coroană în capătul ei; și deasupra omului scrierea aceasta: Lumea. Și deasupra casei Sfântul Duh, în chip de limbi de foc, cu multă lumină; și 12 limbi de foc coborând și șezând pe (creștet la) fieșcare din apostoli.⁴*

Sărbătoarea Rusaliilor are două icoane distincte: prima este cea a Pogorârii Duhului Sfânt asupra Apostolilor și implică a lumii, care va fi prezentată în continuare, iar cea de-a doua a Sfintei Treimi, așa cum se cunoaște în iconografia tradiției bizantine sub forma celor trei îngeri în opștie la patriarhul Avraam, lângă stejarul din Mamvri.

În interiorul bisericii scena se zugrăvește pe bolta în leagăn de deasupra Sfântului Altar, iar ca icoană portabilă ea se regăsește pe iconostas în rândul celor douăsprezece icoane praznicar și în registrul de jos împreună cu icoanele împărătești, atunci când locașul de cult este consacrat sărbătorii. În rare exemple se mai poate picta scena și în absida sudică din naosul bisericii.

Tema Pogorârii face parte din Ciclul Glorificării lui Iisus, chiar dacă El lipsește din scenă, locul Său este preluat în anumite exemple de Fecioară; în unele reprezentări se observă tronul gol din mijlocul Apostolilor adunați și în rare exemple Hristos este redat bust deasupra Discipolilor.⁵

Una dintre cele mai vechi imagini ale temei datează din veacul al VI-lea și este ilustrată în Evanghelia lui Rabula. În mijlocul celor 12 Apostoli în picioare e prezentă Maica Dom-

nului într-un interior luminat. Deasupra lor este redat simbolul Duhului Sfânt, porumbelul ce coboară din cer; iar limbile de foc aeriene, ușoare, pâlpaie, evocând un eveniment neobișnuit ca un mister. Chipurile Apostolilor foarte expresive sunt întoarse spre privitor.

Exemple specifice acestui subiect iconografic întâlnim și în Capadocia în secolul al X-lea, sau în cel următor într-o frescă unde pe o semiboltă cilindrică Apostolii stau așezați pe scaune, ei poartă nimb, în mâini țin câte o carte, veșmântul lor este în togă siriană. În centrul compoziției închis într-un medalion de lumină, vedem tronul celui de sus și crucea în vârful căreia stă porumbelul cu aripile întinse. Cele 12 raze de lumină, pictate ca niște ramuri fără frunze pornesc de la baza medalioanelor oprindu-se deasupra capetelor Apostolilor.⁶

În catoliconul de la Hilandari, din Sfântul Munte Athos în locul Cosmosului îl observăm pe profetul Ioil purtând coroană de rege; prezența sa este atribuită profeției sale: *Dar, după aceea, vărsa-voi Duhul Meu peste tot trupul, și fiii și fiucele voastre vor profeți, bătrânii voștri vedenii vor vedea. Chiar și peste robii și peste roabe voi vărsa Duhul Meu.⁷*

În secolul al XII-lea, aceeași temă este ilustrată în tehnica mozaicului în mai multe monumente, printre care un model îl reprezintă cel de la biserica Osios Lukas din Grecia. În acest exemplu redat pe cupola altarului, Apostolii sunt dispuși simetric iar deasupra lor apare simbolul Duhului Sfânt, porumbelul într-o formă circulară plasat pe Tronul Etimasiei și de culoarea albastru închis, în timp ce întreaga scenă se profilează pe un fond de aur.⁸

În icoanele bizantine, și cu precădere în cele post bizantine, la baza compoziției întâlnim bustul unui rege ce are 12 suluri cuprinse într-un vâl în brațele sale; acesta simbolizează Cosmosul sau lumea ce a primit harul Duhului Sfânt.

Dintre cele mai frumoase realizări din spațiul românesc, reținem ampla desfășurare a acestei scene aflată în absida sudică a naosului de la mănăstirea Probota, datând din anul 1532. Apostolii înfățișați pe același plan într-o friză expresiv ritmată sunt reprezentați în plină mișcare a gesturilor. În partea mediană stau Sfinții Apostoli Petru și Pavel cu mâinile ușor ridicate în atitudini similare, având și câte un rotulus închis, detaliu pe care îl consemnăm și la ceilalți Apostoli. Două corpuri simetrice de clădiri secondează planul secund.

Din înaltul cerului este zugrăvit porumbelul pe o stea cu trei colțuri, semn al prezenței trinitare, încadrată de un semicerc din care pornesc razele de lumină spre Ucenici. La baza lucrării, în proporții monumentale îl observăm pe regele bătrân cu nimb, semn al lumii căzute, aflat într-un loc întunecat ce simbolizează de asemenea lumea ce a fost până atunci fără credință. Referindu-se la prezența bătrânului, Sfântul Nicodim Aghioritul propune ca în locul său să fie pictat proorocul Ioil deoarece atunci când Apostolul Petru se adresează mulțimilor în ziua Cincizecimii, el îl citează pe profetul amintit: *Vărsa-voi Duhul Meu peste tot trupul (Ioil 3,1).⁹* Sfântul Nicodim recunoaște că în icoanele mai vechi era redat chiar profetul Ioil. El este înveșmântat într-o mantie de culoarea roșie (sau un detaliu din vestimentație) ce desemnează jertfele de sânge ale diavolului,¹⁰ cu cele 12 filactere închise, semn al propovăduirii apostolice iar alături autorul a pictat câteva elemente ornamentale vegetale. Cromatica contrastantă dar rafinat orchestrată lasă să se întrevadă un desen viguros, liber și grav. Unitatea stilistică a redării așează această frescă drept una dintre cele mai valoroase realizări din pictura postbizantină de la noi.

Prezența Fecioarei în ambianța celor 12 Apostoli la Cincizecime am întâlnit-o în primele exemple, ea devenind o constantă în iconografia răsăriteană și în cea apuseană; la baza acestui detaliu iconografic se amintește versetul 14 din capitolul 1 al Faptelor Apostolilor dinaintea de Pogorâre:¹¹ *Toți aceștia, într-un cuget, stăteau în rugăciune împreună cu femeile și cu Maria, mama lui Iisus și cu frații lui.¹²* Unele reprezentări iconice, în special icoanele rusești nu o înfățișează pe Fecioară, locul ei, central, fiind lăsat liber, semn ce definește prezența nevăzută a Mântuitorului.

Existența Apostolului Pavel semnalat în iconografia Înălțării și a Cincizecimii apare din rațiuni simbolice deoarece el avea să devină unul dintre corifeii Apostolilor.¹³

Redescoperind atmosfera de unitate și credință dar și de bucurie a prezenței Sfântului Duh până la sfârșitul veacurilor, să rostim asemenea Sfinților Apostoli troparul sărbătorii:

Binecuvântat ești, Hristoase, Dumnezeu nostru, Cea ce preamînțelepți pe pescari i-ai arătat, trimițându-le lor Duhul Sfânt; și printr-înșii lumea ai vânat, Dătătorule de viață, slavă Ție!¹⁴



Evanghelia lui Rabula, Pogorârea Sfântului Duh, miniatură, tempera pe hârtie, sec. al VI-lea, Biblioteca Laurențiană, Florența

Simplitatea compozițională este susținută și de cea cromatică. Unitatea de credință este sugerată de ansamblul luminos și deschis redat prin veșmintele antice de culoarea alb ocră și alb albastru, cu care sunt reprezentați Apostolii. Accentul de contrast este însăși figura Fecioarei, în a cărei acord cromatic al maforionului și al tunicii stau alături culorile de albastru și violet.

Elementele decorative sunt dispuse într-un chenar ce mărginește scena; în cele două unghiuri superioare lăstate de desfășurarea bolții putem observa ritmul ascendent de verticale ce prin arbuști cu frunze de albastru și verde conduc privitorul spre ideea de mișcare și creștere ca o paralelă la siluetele limbilor de foc și ale trupurilor Apostolilor.



Pogorârea Sfântului Duh, mozaic, sec. al XII-lea, Biserica Osios Lukas, Focida.

Cheia compozițională acceptată de maeștri mozaicari în această lucrare pare să nu fie unică, ea a mai fost utilizată în decorațiile cupolelor de la Ravenna în Baptistierul Ortodoxilor și Arieniilor, unde era dezvoltată tema Botezul Domnului.

Sfinții Apostoli stau pe jilțuri cu suppedaneum având unii dintre ei în poală câte o carte, semn al propovăduirii cuvântului divin. Un tron de mai mici dimensiuni și proiectat în mijlocul cupolei, susține cartea pe a cărei copertă decorată cu pietre scumpe se odihnește un porumbel alb cu nimb ce simbolizează Duhul Sfânt. Albastrul și verdele smarald concentrează atenția privitorului spre baza și centrul compoziției spre care se îndreaptă raze luminoase ce se îngustează către centru dând senzația de mișcare. Fondul de aur condensează și unește într-o sinteză cromatică și stilistică lucrarea. Pe axul est-vest, în sensul așezării și citirii temei, se află scris titlul ei: Cincizecimea. În cei patru pandantivi sunt plasate alte personaje laice ce confirmă prezența unui număr însemnat de oameni la momentul întemeierii Bisericii.

¹ Pr. Prof. Dr. Ene Braniște, *Liturgica generală cu noțiuni de artă bisericească*, Ed. I.B.M.B.O.R., București, 1985, p. 224,225.

² Leonid Uspensky, Vladimir Lossky, *Călăuziri în lumea icoanei*, Ed. Sofia, București, 2003, p. 214.

³ *Ibidem*, p. 214.

⁴ Dionisie din Furna, *Erminia picturii bizantine*, Ed. Sofia, București, 2000, p.119.

⁵ Louis Réau, *Iconographie de l'art Chrétien*, tome second, Ed. Presses Universitaires de France, Paris, 1957, p.591.

⁶ I. D. Ștefănescu, *Iconografia artei bizantine și a picturii feudale românești*, Ed. Meridiane, București, 1974, p.137.

⁷ *Biblia sau Sfânta Scriptură*, Ed. I.B.M. B.O.R., București, 1993, p. 888.

⁸ Hieronymos Liapis, *The monastery of Hosios Loukas in Boeotia*, Ed. Andreas Bayias, Athens, 2005, p. 49.

⁹ Constantine Cavarnos, *Ghid de iconografie bizantină*, Ed. Sofia, București, 2005, p. 127.

¹⁰ Leonid Uspensky, Vladimir Lossky, *op. cit.*, p. 225.

¹¹ Louis Réau, *op. cit.*, p. 594.

¹² *Biblia sau Sfânta Scriptură*, p.1236.

¹³ Constantine Cavarnos, *op. cit.*, p.128.

¹⁴ *Ibidem*, p.130.

Tinerii în Biserică

Pr. Liviu Vidican-Manci



Loată lumea știe că tinerețea este perioada marilor descoperiri și a dezamăgirilor pe măsură, a primelor lecturi și pasiuni, a căutării modelelor și a oscilării între siguranță și neîncredere în propria persoană, că este vârsta bravurii și a gesturilor inconștiente, a „nebuniilor” frumoase sau a celor dramatice. Pe scurt, tinerețea este secvența cea mai intensă din viața omului, cea prin care se acumulează trăsături și aptitudini care pot marca funda-

mental maturitatea. Nu întâmplător îi corespunde tinereții, în definiția căreia-i includem și copilăria, ciclul formativ, școlarizarea din etapă în etapă. Traducând o lungă tradiție sapiențială a Orientului, Ecclesiastul adresa îndemnul sugestiv: „Bucură-te, omule, cât ești tânăr și inima ta să fie veselă în zilele tinereții tale și mergi în căile inimii tale și după ce-ți arată ochii tăi, dar să știi că, pentru toate acestea, Dumnezeu te va aduce la judecata Sa. Alungă necazul din inima ta și depărtează suferințele de trupul tău, căci copilăria și tinerețea sunt deșertăciune” (Eccl. 11, 9). În același timp, psalmistul și proorocul David îl ruga pe Dumnezeu: „păcatele tinereților mele și ale neștiinței mele nu le pomeni” (Ps. 24, 7).

Tinerii nu sunt o problemă pentru Biserică sau societate, ci o preocupare

Lu toate acestea, pentru cei care tind să marginalizeze tinerii doar pentru „frăgezimea” lor, Sfântul Apostol Pavel, adresându-se lui Timotei și întărindu-l pentru misiunea „matură” a acestuia de propovăduire a Evangheliei, avertizează să nu „disprețuiască nimeni tinerețile tale”, contrazicând astfel posibilele (și, până la un punct, fireștile) prejudecăți care planează asupra tinereții. Cu alte cuvinte, Apostolul pledează pentru faptul că tinerețea biologică nu este de la sine o calitate sau un defect, ci o stare de fapt care trebuie luată ca atare. A fi tânăr nu înseamnă nimic altceva decât a avea un drum mai lung în față decât cei care au trecut de această etapă. Pastoral, nu trebuie de aceea să discriminăm, nici pozitiv și nici negativ (sic!), pe tinerii din comunitatea de credință. Numită inspirat de Apostol „trup al lui Hristos”, Biserica este pleneră tocmai prin faptul de a aduna sub cupola ei tineri și bătrâni, bogați și săraci, oameni ai locului și străini deopotrivă (cf. Ef. 1, 22-23; 5, 30).

Fără să reprezinte o problemă, tinerii sunt o preocupare pentru Biserică și pentru societate. Înainte de orice, raportul tinerilor cu Biserica reprezintă un complex de atitudini care merită și chiar trebuie luat în seamă. La urma urmelor, reducând la esențial chestiunea, este vorba despre înțelegerea realității eclesiologice a faptului că Biserica nu este formată numai din clerici sau „babe și moși”, că nu este un „azil” al sufletelor însingurate, că ea poate în egală măsură inspira, încuraja, mobiliza un orizont de aspirații proaspete, în pas cu timpul prezent. Prelungire a complexității vieții pe care Însuși Mântuitorul Hristos a asumat-o, Biserica este o imagine în mic a societății în mare, motiv de a plasa aspectul pastorației tinerilor în contextul cel mai firesc cu putință. În plus, pastorația concentrată pe tineri, cu toate ale lor: de la comportament la limbaj, se înscrie în tensiunea firească a organismului comunitar care, ațintită spre orizontul eshatologic, nu poate pierde din vedere pe cei care, generație după generație, bătând la porțile proniei, sunt vehicule ale împlinirii promisiunii dumnezeiești.

Chiar dacă nu sunt o categorie specială în Biserică, adică în organismul unitar și unic al comunității de credință,

tinerii merită, așa cum sugerat mai sus, o atenție aparte. De ce? În primul rând pentru că, în contextul cultural și ideologic actual, transmiterea datelor credinței este din ce în ce mai dificilă, mai ales în rândul tinerilor expuși unui mediu comunicațional agresiv. În al doilea rând, cât mai simplu formulat, Biserica se află în fața uneia dintre cele mai nemiiloase provocări: salvarea de la autodistrugere a tinerilor și apropierea lor de Hristos. Ultimele două decenii post-totalitare au demonstrat că tinerii sunt cea componentă pe cât de importantă pe atât de vulnerabilă a unei societăți marcată de o tranziție confuză, fără repere și în general refuzând valorile. Importanți din perspectiva stabilității viitoarelor strategii politice și economice, tinerii sunt în același timp „clasa socială” cea mai fragilă în fața presiunilor multiple pe care le exercită mediul public de azi. Dată fiind „concuranța” neloyală exercitată de mediul în care tinerii își desfășoară activitatea, Biserica trebuie să își concentreze forțele proprii, mai cu seamă la nivel parohial, astfel încât să ofere alternative, să invite credibil la experiența vieții în Hristos.

Cultura vieții versus cultura morții

Lrovocarea pastorală pe care o reprezintă generațiile tinere de azi pentru Biserică și slujitorii ei, unii „îmbătrâniți” în lipsa de sensibilitate sau în comoditate, este așadar dublă: „dezincriminarea” tinerilor (de genul reproșurilor care încep cu inevitabilul apel la o memorie selectivă, „pe vremea mea...”) și luarea preocupărilor și frământărilor acestora cât mai în serios cu putință. Ispitele cu care se văd confrunțați tinerii de azi sunt de regulă arhicunoscute, dar mai puțin se discută despre cum pot fi evitate sau depășite. Pentru o corectă diagnoză, trebuie să pornim de la miez spre coajă.

Impasul sufletesc major pe care îl observăm la elevii și studenții de astăzi, din învățământul laic și teologic deopotrivă, rezidă în lipsa rugăciunii și a înțelegerii mesajului evanghelic ca „manual” al trăirii în Hristos, un mod de viață din care izvorăsc curățenia trupeză și interioară, onestitatea, frumusețea, iubirea și echilibrul, camaraderia de calitate, setea de cunoaștere și, treptat, maturitatea. La nivelul percepției publice, tinerii sunt proiectați de cele mai multe ori în contexte negative. De pildă, în ultimul timp se mediatizează și implicit se vorbește mult, chiar prea mult, despre valul de sinucideri în rândul tinerilor. Acum trei-patru ani ne confruntăm cu un fenomen de acest fel la Târgu Jiu. După ce televiziunile au difuzat cu o plăcere morbidă imaginile filmate clandestin la spânzurarea lui Saddam Hussein, s-au înregistrat în jur de șaptesprezece sinucideri în rândul copiilor. Cel puțin așa reieșea din buletinele de știri. Pentru a rămâne în aceeași zonă, numai în 2011 în județul Olt au fost înregistrate peste șaptezeci tentative de sinucidere, atât în rândul tinerilor cât și al adulților. Fără a culpabiliza exagerat mass media, cert este că modelul negativ este mult mai intens

mediatizat decât normalitatea, tânărul sinucigaș fiind mai prezent pe ecranele de televizor decât exemplul unui olimpic la matematică. În logica succesului mediatic de azi, a te sinucide este o cale mult mai simplă de a „da lovitură” decât de a fi bun la învățătură. Să mai adăugăm aici și mediul social al fiecărei familii, faptul că sinuciderea este limbajul fatal prin care cineva dorește să ne comunice o neîmplinire sau angoasă.

Tot în ultimii ani, statisticile atestă înmulțirea printre tineri a consumatorilor de droguri. Motiv pentru Mitropolitul Bartolomeu, de fericită memorie, de a adresa în ultimul său mesaj pastoral, de Crăciun 2010, apelul insistent, aproape dramatic, către părinți de a veghea la sănătatea interioară și trupeză a copiilor lor. Același mare ierarh, într-o predică din Catedrala clujeană, lansa un îndemn la prima vedere paradoxal, nemaîntâlnit la un înalt slujitor al Bisericii. Adresându-se în mod special tinerilor, acesta le spunea cu fermitate și încurajare: „Trăiți-vă tinerețea!”, adăugând imediat: „Dar să o trăiți în așa fel încât să nu vă fie, la bătrânețe, rușine de voi!”.

Din nefericire, unii tineri înțeleg să își trăiească altminteri tinerețea. Chiar dacă nu consumă drogurile „hard”, nu puțini tineri ajung să fie dependenți de altele care se bucură de o acceptanță socială mai mare, precum etnobotanicele și alcoolul. Acesta din urmă este, în fapt, cel mai accesibil drog, inclusiv în dulapul de acasă, în atelierul de tâmplărie al unchiului sau în magazinul de lângă școală. Combinația dintre teribilism, spirit viciat de grup, derută și protest neasimilat intelectual produce la urmă un „cocktail” exploziv. Alcoolismul juvenil concurează între timp același fenomen printre maturi. Iarăși, precum în cazul sinuciderilor, și de data aceasta avem de-a face cu un mesaj indirect pe care trebuie să îl descifrăm. Orice exces ascunde o dezamăgire, exprimă un dezechilibru produs și întreținut cu mult înainte ca să se manifeste zgomotos în afară. Iată de ce nu este suficient să reproșăm astfel de comportamente, să subliniem caracterul lor ireprobabil și să înăsprim sancțiunile. Evident, mediatizarea obsesivă nu poate contribui la eliminarea unor astfel de practici. Dimpotrivă. Prin impactul mediatic, cultura morții câștigă pentru tinerii debusolați în atractivitate.

Din punctul de vedere al angajamentului social al Bisericii, este vădit faptul că proiectele filantropice din prezent sunt bune, dar nu suficiente. Ele nu ajung nemijlocit la tineri înainte ca aceștia să facă gesturi ireparabile. Mai cu seamă în mediul urban, marcat de anonimul personal și de multitudinea de ispite, Biserica este prea puțin prezentă, proiectele ei de asistență acoperind doar o mică parte din nevoia de consiliere, dialog, îndrumare și veghe. Cât despre mediul rural, profund dezechilibrat demografic, aici asistăm parcă neputincioși la un proces de descompunere alertă a autorității morale a spațiului public, faptul că te „știe” sau te „vede” tot satul fiind pentru tineri pur și simplu „cool”. În absența de multe ori a părinților, plecați la muncă în străinătate, a dascălilor sau chiar a școlii, mutată în centrul de comună, satul românesc este din păcate „locul unde nu se întâmplă nimic (bun)”.

Ce este de făcut?

Lrimul și cel mai important pas este recunoașterea existenței acestor crize. Faptul că nu cunoaștem în cercul nostru de prieteni sau enoriași tineri consumatori de droguri nu înseamnă că problema nu există. La fel, faptul că, din fericire, majoritatea tinerilor știu totuși să își trăiască responsabil tinerețea nu înseamnă că trebuie să fim surzi la chemarea celor care se scufundă în mizeria unei societăți prea puțin atente și din ce în ce mai egoiste. Rubrica pe care o inaugurăm în revista „Renașterea” se dorește o minimă contribuție la conștientizarea complexității vieții tânărului în lumea de azi. În mod concret, o să încercăm să trecem în revistă aspecte precum incultura accentuată, lipsa lecturilor formative, hedonismul și consumismul, ateismul și materialismul, lipsa de maturitate în viața afectivă și sexualitatea precoce, adicțiile de tot felul, de la droguri la jocurile electronice, pornografia și marea boală a tinerilor, nebănuită de către cei mai mulți maturi: singurătatea. Acest inventar nu se dorește o listă de acuzații. Mai mult decât atât, nădăjduim să deciptăm o parte din universul mare al unor oameni considerați în mod eronat „mici”, să înțelegem cum Biserica poate găsi cu ei un limbaj comun prin care adevărul și frumusețea Evangheliei lui Hristos să fie transmise pentru a fi trăite.

[...] îi rog fierbinte pe părinți să aibă grijă de copiii lor. Știu că avem multe familii adevărate, cu părinți iubitori și copii cuminți. Dar tocmai de aceea vă rog și vă îndemn, părinților, să fiți veghetori, ca nu cumva copiii voștri buni să încapă pe mâna celor ce-i strică, sau să aibă la îndemână ceva ce le poate întina ființa. Nu-i lăsați doar pe seama școlii, căci într-o școală pot exista programe perverse sau o direcție care, în schimbul câtorva cadouri ieftine, le permite traficanților să-și etaleze scârboasele mărfuri în văzul copiilor. Ajutați-vă odraslele să învețe cu drag și să se poarte frumos! Cutremurați-vă de familiile destrămate și de copiii lor rămași pe drumuri, bântuiți de mizerie și de vicii precoce. Oferiți-le pruncilor voștri mai puțin televizor și mai multă lectură: din cărțile frumoase și, pe cât se poate, pagini alese din Sfintele Scripturi. Eu cunosc un copil care a citit Biblia, în întregime, la vârsta de zece ani; nu e important ce și cât a înțeles, ci faptul în sine că a citit-o și n'a uitat-o. Faceți din Fiul Mariei un prieten al copiilor voștri; și fiți siguri că Pruncul Iisus vă va surâde din iesle, iar Copilul Iisus va merge spre Nazaret ținându-vă de mână.

† MITROPOLITUL BARTOLOMEU
Nașterea Domnului 2010

Teologi clujeni pelerini în Ucraina

✎ Mircea-Gheorghe Abrudan



a fel ca și în anul trecut, un grup de absolvenți, masteranzi și doctoranzi ai Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, participanți la un curs masteral focalizat pe Isihasmul ortodox, coordonat de pr. prof. univ. dr. Ioan-Vasile Leb, au organizat un pelerinaj la marile vetre monahale ale Ucrainei pravoslavnice, dorind astfel să se împărtășească și din frumusețea duhovnicească a isihiei slave. Organizat cu binecuvântarea IPS Arhiepiscop și Mitropolit Andrei, de către monahia Magdalena Grozavu, originară din părțile nord-bucovinene și de părintele Leb, pelerinajul s-a desfășurat pe durata a șapte zile, între 9 și 16 aprilie a.c., având ca obiective importante: Cernăuți, Ternopol, Mănăstirile Poceav și Koreț, Kiev și Cernigov.

Astfel, după ce ne-am bucurat de ospitalitatea Putnei în dimineața zilei de luni, 11 aprilie 2011, am plecat spre orașul Cernăuți. Cernăuțiul sau mica Vienă, cum a fost denumit în perioada stăpânirii austriece, se află la 30 de km nord de actuala graniță a României cu Ucraina. Dacă în perioada interbelică orașul era al treilea ca mărime din România, după București și Chișinău și deținea un mare prestigiu în aria lumii culturale românești și central-sud-est europene, acum orașul pare a zăcea uitat la marginea unui stat postsovietic aflat într-o continuă tranziție. Totuși, anii cenușii ai comunismului sovietic nu au reușit să șteargă în totalitate strălucirea așezării urbane de pe Prut, care a aniversat în 2008, 600 de ani de la prima sa atestare documentară într-un hrisov al domnitorului Alexandru cel Bun. O copie imensă a hrisovului respectiv aveam să o vedem și noi în formatul unui tablou publicitar atârnat pe una din clădirile centrale ale orașului, desigur, puțin plastografiat de vechii cenzori istorici sovietici, care l-au rebotezat pe voievodul moldovean întemeietor, Olexandr Dobryi. Comuniștii i-au schimbat numele, i-au remodelat istoria, harta și geografia, însă nu au reușit să-i distrugă vechea statură imperială, Universitatea - vechea reședință mitropolitană, Teatrul, Opera, Catedrala, Primăria ș.a. dând mărturie despre trecutul înflorit al acestui oraș, ocupat de sovietici în vara anului 1941. Și totuși, la Cernăuți, vorbind românește, riști oricând să fii înțeles. Aproape 20% din populația acestui oraș cu 250.000 de locuitori are rădăcini românești. Desigur, recensămintele Kievului vor trage oricând cifra aceasta în jos: aici, românii și moldovenii sunt atât de diferiți încât vor fi încadrați mereu în categorii etnice distincte. Ce te doare însă mai mult ca român în Cernăuți de astăzi este faptul că România pare a-i fi uitat pe etnicii români de aici. Aceștia au nevoie de vize și de un întreg proces juridic care să le valideze dreptul de a trece granița la sud de Siret. Aceste greutăți le-am aflat din gura părintelui Victor Iachimciuc, etnic român, profesor la reînființatul Institut Teologic Ortodox din Cernăuți, fondat în anul 1827, ghidul nostru de-a lungul acestui pelerinaj. De ospitalitatea și dragostea părintească a rectorului acestei instituții, protoiereul dr. Gheorghe Sobiak, ne-am bucurat și noi vizitând noua clădire a institutului și având totodată bucuria să vedem că aici studiază împreună, începând de la grădiniță, trecând prin ciclul primar, gimnazial și superior, elevi și studenți ortodocși ucraineni, ruși și români deopotrivă. Ortodoxia pravoslavnică este în acest caz, ca de altfel în toată Bucovina de Nord, liantul care depășește granițele lingvistice și entice, dovedind încă o dată vocația Bisericii și a mărturiei Ei de a cuprinde toate neamurile. De la începutul anilor '90, când Biserica Ortodoxă Ucraineană s-a fracturat în trei jurisdicții, două proclamate autonome, respectiv autocefale și a treia rămasă sub ascultarea canonică a Patriarhiei Moscovei, parohiile românești de la nord de Siret, ce constituie aproximativ o treime din întreaga mitropolie a Bucovinei, au rămas fidele autorității episcopale canonice, păstrând comuniunea cu Mitropolia Kievului. Rana produsă însă de schisma jurisdicțională aveam să o constatăm iarăși și iarăși în toate marile orașe cu bisericile și lavrele lor, unde, nu rareori, ești întrebat din a cui jurisdicție faci parte sau dacă ești canonic ori rascolnic (denumire dată de Mitropolia canonică kieveană celorlalți ortodocși ieșiți de sub ascultarea sa).

Personal, am rămas foarte impresionat văzând cum ucrainenii și românii bucovineni își asumă trecutul bisericesc cin-

stind mai ales memoria primului lor mitropolit, Eugen (Evgheenie) Hacman, contemporanul și opozantul lui Andrei Șaguna, a cărui statuie ecvestră masivă, inaugurată cu fast în anul aniversar 2008, tronează binecuvântând în fața catedralei, târnositate în anul 1844. N-am putut să nu mă întreb întristându-mă, de ce oare noi, românii ortodocși ardeleni, nu știm să-i acordăm aceeași cinste marelui Șaguna.

De la Cernăuți am plecat apoi spre mănăstirea Adormirii Maicii Domnului de la Poceav. Situată în partea de vest a Ucrainei de astăzi, în regiunea Ternopol, la o înălțime de 75 m față de câmpiile ce-o înconjoară, Poceavul este una dintre cele mai mari lavre ale țării. În vechea Rusie, ca de altfel și în Ucraina contemporană numai mănăstirile foarte mari, cu mai multe biserici și un număr mare de monahi poartă denumirea de lavre. Mănăstirea de la Poceav are astăzi aproximativ 100 de călugări și peste 200 de persoane în ascultare, care se ocupă de buna gestionare a pelerinilor ce sosesc aici zilnic cu zecile. Istoria Lavrei Poceav coboară spre începutul secolului al XIII-lea, când, în timpul mării invazii tătar-mongole din 1241-42, câțiva monahi s-au refugiat aici de pe malul râului Poceav din Kiev, dând numele de Poceav colinei pe care ulterior s-a zidit mănăstirea. Situată într-o zonă politică aflată la confluența intereselor politice poloneze, austriece și rusești, peste care nu de puține ori au năvălit hoardele tătar-mongole, tumultoasa devenire istorică a obștii monahale de la Poceav a înregistrat numeroase perioade de zbucium și degradare, nicio urgie însă nu a reușit să distrugă în totalitate lavra. Zidită de ortodocși, prădată de tătari, râvnită de iezuiți, stăpânită o vreme cu forța de uniți, revenită la ortodocși, pustiită apoi de sovietici, mănăstirea s-a bucurat de ocrotirea Maicii Domnului, cu ajutorul căreia a renăscut mereu. Cupolele aurite ale monumentalei sale catedrale și clopotnițe - cu o înălțime de 65 de metri, ridicate în cinstea Praznicului Adormirii Maicii Domnului în secolele XVIII-XIX, dau mărturie despre puterea și grandoare de altădată a Rusiei imperiale. Toate acestea se sprijină însă pe puterea rugăciunilor monahilor și a poporului binecredincios, care vine aici pentru a se închina la Icoana Făcătoare de Minuni a Maicii Domnului. Înconjurată de raze aurii și împodobită cu pietre prețioase, icoana aflată astăzi pe iconostasul catedralei (cu un sistem de ancorare asemănător cu cel existent la Nicula) a fost pictată în stil bizantin pe lemn de tei și datează din secolele X-XI. Icoana Maicii Domnului Eleusa, cu o dimensiune de 30 x 40 centimetri, a ajuns la Poceav în anul 1559, când mitropolitul grec Neofit, aflat în drum spre Kiev, a făcut un popas la contesa locului, Goiski, căreia i-a dăruit icoana în semn de mulțumire pentru găzduire. Donată de contesă mănăstirii, icoana se păstrează de atunci în biserica mare a acesteia, unde am avut și noi bucuria să o vedem. Tot în această biserică se află urma Maicii Domnului, pe locul în care Preacurata s-a arătat aici într-o pară de foc în anul 1260. În locul în care a pășit, a rămas pe stâncă amprenta tălpii piciorului drept, loc în care spre adevărită arătării minunate a apărut un izvor cu ape făcătoare de minuni. Din patrimoniul duhovnicesc și material al mănăstirii mai fac parte Biserica Sfintei Treimi, construită la începutul secolului XX după modelul vechilor biserici rusești, bisericile Sf. Antonie și Teodosie de la Lavra Pecerska din Kiev și paraclisele celor doi mari sfinți ai Poceavului: Iov și Amfilohie, la ale căror moaște întregi și bine mirositoare, situate sub Catedrala Adormirii Maicii Domnului, am avut și noi marea bucurie și binecuvântare să ne închinăm.

În drum spre Kiev, pelerinajul nostru a continuat pe la schitul de maici Sfânta Ana, pe la Mănăstirea Koreț, unde maicile ne-au găzduit și omenit cu multă ospitalitate și căldură sufletească. Ajunși în Kiev în dimineața zilei de miercuri, 13 aprilie, prima biserică vizitată a fost sediul autodeclaratului patriarh al Ucrainei, Filaret, în care se află moaștele sfintei mucenițe Varvara. A urmat apoi întâlnirea noastră cu doi seminariști români bucovineni, studenți ai Academiei Duhovnicești, care ne-au condus la principalele mănăstiri ale metropolei ucrainene.

Cel mai impresionant popas a fost, bineînțeles, vizitarea complexului monahal-bisericesc al Lavrei Peșterilor, punct central de referință pe harta monahismului rusesc de care se leagă atât întemeierea vieții de obște din spațiul slav, cât și punctul de pornire al încreștinării rușilor. Întemeiată de Sfântul Antonie, autohton, călugărit la Muntele Athos și întors în jurul anului 1061 pe tărâmurile natale, obștea, constituită în jurul venerabilului bătrân, a devenit spre sfârșitul secolului XI prima mare mănăstire a Rusiei și un model de organizare

pentru toate celelalte așezăminte monastice rusești. Monahii s-au retras în grotle din partea de vest a Niprului, în fața deselor incursiuni tătar-mongole, iar viața călugărească de la lavră a devenit mai mult idioritmă și axată pe o asceză aspră care a rodit o mulțime de sfinți. Peșterile de sus și de jos, cum sunt numite de localnici, reprezintă, în fapt, un mare labirint de grote legate între ele de kilometri întregi de tune-uri. Personal, cred că nu există om a cărui inimă și cuget să nu se smerească în momentul în care pășește în interiorul acestor galerii sfințite de nevoița, postul, asceza și rugăciunea miilor de monahi și monahii care s-au nevoit aici timp de un mileniu. Moaștele lor sunt semnul văzut al prezenței și lucrării harului Sfântului Duh în trupurile lor transfigurate, majoritatea neputrezite, care dau mărturie în fața lumii întregi că omul e capabil cu adevărat „a se face părtaș dumnezeieștii firi” (cf. II Petru 1, 4), cu alte cuvinte, omul e capabil a-și sfinți viața și a se uni cu Dumnezeu-Sfânta Treime prin energiile dumnezeiești necreate ce izvorăsc din ființa dumnezeiască. Pășind și închinându-ne la mulțimea raclelor atâtor cuvioși îmbunătățiți, dintre care nu puțini sunt cei ce izvorăsc bună mireasmă, gândul m-a dus la „norul de mărturie” de care le vorbea evreilor Sf. Ap. Pavel, îndemnându-ne și pe noi „să lepădăm orice povară și păcatul care grabnic ne împresoară și să alergăm cu stăruință” (Evrei 12, 1) la Hristos cel înviat rugându-L să ne dăruiască și nouă în această lume consumistă și pătimasă un strop de smerenie la care să adauge înfrânare, răbdare, evlavie, dar mai ales dragoste (cf. II Petru 1, 6-7). O fărâșă din acea dragoste pe care au avut-o toți acei cuvioși și cuvioase, frați și surori ale noastre mai mari, când s-au retras din lume, cu scopul de-a se ruga mai fierbinte atât pentru sine, cât și pentru întreaga lume, a ajuns și în sufletele noastre. Desigur, pentru noi românii, o altă mare bucurie a fost când am văzut, în fața clădirii Academiei Duhovnicești, statuia ilustrului ei întemeietor, mitropolitul moldovean Petru Movilă (1596-1646), prin care am simțit din nou că suntem mai puternic legați de acest loc sfânt. Peregrinarea noastră kieveană s-a încheiat a doua zi, nu înainte de a vizita Sihăstriile Kitaev și Goloseevo, biserica și peștera Sf. Dositiea și Sf. Teofil cel Nebun pentru Hristos, Mănăstirile Vedsenskaia, Sfânta Treime, Ionoski și Teofania.

Ultimul popas al pelerinajului ucrainean l-a reprezentat orașul istoric Cernigov, aflat în nordul Ucrainei, nu departe de granița cu Rusia, loc în care același Sf. Antonie de la Pecerska și-a dat binecuvântarea pentru mănăstirea construită de cneazul Sveatoslav Iaroslavici în 1070. Aici pronia lui Dumnezeu ne va scoate în cale, în curtea Catedralei, ce găzduiește moaștele cuviosului Lavrentie (†1950) și a Sf. Ierarhi Teodosie și Filaret, pe minunatul părinte Teodor, secretarul episcopiei Cernigovului, care împreună cu soția sa ne-au condus cu multă dragoste și tenacitate întâi la Peștera cu biserici subterane, ce datează din jurul anului 1000, apoi la casa în care a locuit cuviosul Lavrentie, după ce fusese izgonit din mănăstire de comuniști, și la Mănăstirile Sfânta Treime, Sf. Ilie (de la 1069) și Adormirea Maicii Domnului Eleț, ctitoria cneazului Sveatoslav.

Acum, când aștern pe hârtie aceste gânduri, în suflet a rămas doar bucuria și recunoștința că înainte de Sărbătoarea Învierii Domnului nostru Iisus Hristos am avut posibilitatea să vizitez, alături de colegii mei, o parte a vetrelor monahale pravoslavnice ucrainene, împărtășindu-mă din bogatul har și calda ospitalitate a mănăstirilor Rusiei Mici. Dacă la plecarea din țară nu știam aproape nimic despre viața monahală și bisericească din Ucraina, acum mi s-a creionat un tablou complex a ceea ce înseamnă puternicul reviriment și marea renaștere pe care o trăiește Ortodoxia de acolo. Incomparabil mai afectată de regimul bolșevic decât Biserica noastră, regim ce a dorit să stârpească credința din țară, împușcând, deportând, ucigând mii de preoți și călugări, închizând, dinamitând și distrugând sute de biserici și mănăstiri, Biserica soră ucraineană se reface cu rapiditate. Renașterea prin care trece spațiul eclesial ortodox ucrainean nu face decât să adeverească cuvintele Mântuitorului potrivit cărora nici porțile iadului nu vor birui Biserica Sa (cf. Matei 16,18), deoarece Aceasta a primit puterea de a-i birui pe toți vrăjmașii săi, după cum magistral afirma și Sfântul Ioan Gură de Aur spunând: „*Combătută, ea rămâne biruitoare; ofensată, ea este și mai luminoasă. Ea primește răni fără a fi culcată la pământ; e clătinată, dar nu scufundată; e atacată, dar nu naufragiază. Ea nu este pasivă, ci luptă fără a fi biruită.*”¹

¹ Cf. Pr. Ambroise Frontrier, *Sfântul Nectarie din Eghina. Schiță biografică*, Ed. Agapis, București, 2009, p. 155.

I.P.S. Bartolomeu în memoria vâlcenilor

de Ioan Razeș

B ersonalitate de excepție în cultura și spiritualitatea românească, reunind în ființa sa darul scriitorului polivalent și harul teologului trăitor în duh, IPS Bartolomeu Valeriu Anania este, pentru pentru vâlcenii între care s-a născut, unul dintre cei mai prețuiți și iubiți cărturari care le-au onorat ținutul binecuvântat. L-au sărbătorit cu dragoste și bucurie când a împlinit 75, apoi 80 de ani, iar dacă, pe multiplu-slujitorul său, înainte de a rotunji 90 de ani, Domnul l-a chemat să se odihnească în sfârșit în cer, ei n-au pregetat să pună, începând cu luna martie a.c., în pământul lor bun, sămânța unui Memorial menit să-i dăinuiască prețioasa amintire și să-i odrăslească în suflete opera.

MEMORIALUL BARTOLOMEU VALERIU ANANIA /
(18-31 MARTIE 2011)

Precedată de pagini special dedicate în ziarele „Curierul de Vâlcea” și „Viața Vâlcii”, manifestarea memorială a cuprins mai multe reuniuni publice omagiale desfășurate la Glăvile (comuna natală), la Râmnicu-Vâlcea, Ocnele Mari și Călimănești.

Primele dintre acestea s-au desfășurat din inițiativa Fundației Culturale „Sfântul Antim Ivireanul” (care l-a avut președinte de onoare, încă din anul înființării, 1991) la care s-au asociat primăria municipiului Râmnicu-Vâlcea și aceea a comunei Glăvile (il aveau drept cetățean de onoare), Biblioteca Județeană „Antim Ivireanul”, Facultatea de Litere din Râmnicu-Vâlcea a Universității din Pitești, Forumul Cultural al Râmnicului, Direcția Județeană pentru Cultură și Patrimoniul Cultural Național Vâlcea.

Reuniunea din 18 martie – ziua de naștere a marelui scriitor și teolog – desfășurată în comuna sa, Glăvile, l-a avut ca protagonist pe dl Valeriu Diaconescu, nepotul marelui dispărut. Pensionar, acesta este autorul unei cărți memorialistice în manuscris, de peste 1000 de pagini, care, desigur, cuprinde multe aspecte biografice inedite și semnificative pentru cercetători; de la dânsul, reținem că părinții lui Valeriu Anania s-au născut în aceeași zi, 15 ianuarie 1881: Ana Mărgăritescu – în Amărăști, pe valea Pescenei din Vâlcea, iar Vasile Anania – în satul Boz din comuna sibiană (de azi) Apoldu de Sus, că s-au căsătorit acum 100 de ani, au avut 5 copii și au murit, mama, în 1960, iar tatăl, în 1961, adică în timpul detenției la Aiud a lui Valeriu (fapt cu care acesta nu și-a împăcat niciodată sufletul). În contextul aceleiași reuniuni (al cărui moderator a fost prof. dr. Ioan St. Lazăr) au mai vorbit primarul Ion Ignătescu, preotul paroh Dumitru Popa și prof. Anton Burda, directorul școlii generale „Bartolomeu Valeriu Anania”, s-au recitate versuri și s-au prezentat două filme documentare dedicate celui omagiat.

Memorialul Bartolomeu Valeriu Anania desfășurat la Biblioteca Județeană „Antim Ivireanul”, în 21 martie a.c., a întrunit atributele unui autentic și emoționant eveniment cultural-spiritual, la care o contribuție deosebită și-au adus scriitorii clujeni Aurel Sasu, Constantin Zărnescu, Constantin Mustață și Vasile D. Dâncu, dimpreună cu arhim. Andrei Coroian, starețul sfintei mănăstiri Nicula și doctorandul Gabriel Enache, strănepot al marelui dispărut. Dintre vâlceni, IPS Gherasim, arhiepiscopul Râmnicului, a fost secondat de lector univ. dr. Lavinia Geambe, dimpreună cu un grup de studenți de la Facultatea de Litere din Râmnicu-Vâlcea, precum și de către dl. Valeriu Diaconescu, prof. dr. Gheorghe Deaconu (inițiatorul și editorul conferinței *Icoana patriei vâlcene*, susținute de IPS Bartolomeu în 2001, la Râmnic), scriitorul Ioan Barbu, directorul ziarului „Curierul de Vâlcea” și, desigur, moderatorul, prof. dr. Ioan St. Lazăr; au fost incluse în programul reuniunii, două filme documentare: *Valeriu Anania între pământ și cer* (Biblioteca Județeană) și *Icoane din „Cerurile Oltului”* (Direcția Județeană pentru Cultură și Patrimoniul Cultural Național), precum și înregistrări radiofonice cu IPS Bartolomeu, realizate de către dl. Constantin Mustață.

Spicuind din luările de cuvânt, consemnăm în continuare:

IPS Gherasim, evocând lucrul la albumul „Cerurile Oltului”, carte de referință în eseistica noastră teologică, l-a definit pe IPS Bartolomeu drept „un om înzestrat de Dumnezeu, un om al lui Dumnezeu, un om al culturii și al Bisericii noastre, ca puțini alții”. **Pentru mine personal – și cred că**

și pentru domniile voastre – a fost un sfânt, unul dintre ziditorii de suflete, dintre ostenitorii cei mai destoinici, care au crezut în Biserica și neamul românesc și au și înfăptuit durabil.

Dl. Vasile D. Dâncu, directorul editurii „Eikon”: **Nu știu dacă vă imaginați ce înseamnă acest vâlcian al Do. pentru noi, clujenii, cât de mult înseamnă Înaltul Bartolomeu pentru Ardeal, pentru noi, români! Se va vedea în continuare ...** Probabil nu s-a văzut sau n-am vrut noi să vedem, dar de-abia de acum se va vedea ... Referindu-se la volumul *Starea de excepție. Valeriu Anania – omul și destinul*, 1946, editat de Aurel Sasu („Eikon”, 2009), vorbitorul a spus, între altele: 1946 a dat o dimensiune și eroică, nu numai culturală, în destinul Înaltului Bartolomeu ...

Constantin Zărnescu: Această carte – „Starea de excepție ...” – este foarte importantă, pentru că numai după revoluția din decembrie am avut voie să vorbim despre greva studentescă de la Cluj, din 1946 ... **Teribilă cartea aceasta de documente pentru cine iubește istoria**, teribilă pentru Bartolomeu cel de atunci care (...) a fost în stare să țină cuvântări despre care el însuși se mira, căci toată lumea îl asculta cu sfințenie pe tânărul călugăr (...), iar puțin mai târziu a avut puterea să renunțe a fi lider al studenților în comunism ...

Arhim. Andrei Coroian: (...) **IPS Bartolomeu a fost unul dintre cei mai mari ierarhi ai Bisericii noastre, o personalitate colosală a Bisericii și a neamului nostru din toate timpurile (...) îl văd ca pe un strămoș cu o dârzenie de dac, cu o civilitate de roman și cu o cultură de grec, care ține toată Europa. Așa a fost Înaltul: ca un copac uriaș, la care noi, suflete din toată țara, dar și toți românii de pretutindeni l-au simțit așa cum este descris, în Sfânta Evanghelie, acel copac în care își găsească adăpost toate păsările pământului ...** Mă strădui de aproape 20 de ani și simt că trebuie să mă mai strădui încă vreo 20 sau 8 de ani ca să mă apropii de IPS, pentru că, pe zi ce trece, fiecare cuvânt pe care l-a spus și fiecare faptă pe care a făcut-o rămân în eternitate și de la ele vom avea de învățat în zeci și zeci de ani (...). **Atunci când vorbea (la predică), aveai impresia că îl asculți pe Dumnezeu povestindu-ți cum a creat lumea (...).** Chiar dacă nu l-ai fi cunoscut și nu l-ai fi văzut vreodată, era în stare să te convingă, devenea creștin (...). Am cunoscut oameni care (astfel) s-au vindecat de boli incurabile sufletești. Chiar și acum la înmormântare (...). **Mă bucur că IPS a vorbit despre condiția de sfințenie a IPS. Au fost trei minuni consemnate încă de când era în viață, dar n-a dat voie să se spună (despre ele) (...).** Era o mare putere a lui Dumnezeu în IPS Bartolomeu! Și a fost pentru noi ca un părinte de la care am învățat și avem încă de învățat multe lucruri ... **Eu, de când l-am descoperit, în 1990, l-am pus alături de marii părinți ai Bisericii Ortodoxe Române: părintele Stăniloae, Cleopa, Galeriu, Arsenie, Sofian ... Prin ceea ce vorbea, prin ceea ce făcea, puteai să-ți formezi o viață duhovnicească de sfințenie.** Era un om care trecuse prin viață și putea să-ți dea răspunsuri, atât intelectual, cât și sufletește. **Mulțumesc IPS Bartolomeu pentru tot ce a făcut pentru noi, tineri și mai puțin tineri ...**

Dl. prof. univ. dr. Aurel Sasu (într-o oralitate precipitată cu intuiții / ipoteze și demonstrații sugestive, încadrabile într-un posibil palimpsest): ... O minune care s-a întâmplat este și prietenia mea cu Înaltul, o minune la care nu mă gândisem astfel, dar dacă părintele stareț a pomenit acest cuvânt, îl folosesc și eu (...).

Am fost întrebat cu diferite ocazii: **cărei generații îi aparține Bartolomeu? A spus dl. profesor (Lazăr), foarte bine, l-a citat: „eu aparțin generației strămoșilor mei”. Dar, dacă înțelegem opera lui Bartolomeu ca o anamneză a cuvintelor, în primul rând – trăim din înnoirea de fiecare zi a cuvintelor, așa a apărut acolo (în film) cuvântul „încușanțări” / „noi suntem încușanțări”, trăim prin repetarea de fiecare zi înnoită a cuvântului, ca să se poată înnoi Dumnezeu (Cuvântul) în noi, cum spune el (Bartolomeu) într-o altă parte ... Și ne întorcem mereu (spune el): „Noi începem cu veșnicia”. Ca să existăm, (ca) să exist eu, trebuie să mă întorc în urmă și să refac mereu experiența vieții și aspirațiilor sau utopiilor mele de acum. El, în sensul acesta, cred că a spus: eu sunt contemporan cu mine însumi. E foarte aproape de Blaga: „contemporan cu fluturii, cu Dumnezeu”. Dar acolo era o metaforă, aici este o extraordinară realitate de profunzime, pe care el a trăit-o. Pentru că și eu îl simt vechi, nu vechi de zile, nu vechi de ani, nu într-o ecuație neapărat de promoție sau de generație, ci într-un fel de a duce foarte departe ...**

Eu îl simt (pe Valeriu Anania) ca ultimul mare supraviețuitor al generației interbelice. Ca vârstă, el poate era coleg cu Al. Paleologu, cu Zoe Dumitrescu-Bușulenga, dar el venea mai de departe, poate de dincolo de generația interbelică, dar pe care a

adus-o în prezent și ne-a lăsat-o moștenire, nu un nume, o moștenire pe care suntem dator să o apărăm.

În continuare, vorbitorul, reliefând continuitatea de idei cultural-spirituale de la generația interbelică la Valeriu Anania, a menționat: **De la Emil Cioran (preia) obsesia începutului adamic, transpusă la Valeriu Anania în condiția capitală: „ori începutul adamic, ori nimic!”**, de care sunt pătrunse toate gesturile lui, de la cele politice până la marea traducere a Bibliei. **De la Mircea Eliade preia ideea regenerării neamului românesc.** S-a spus la lansarea extraordinară de vineri (18 martie, la Cluj), cred că părintele Chirilă a spus, (anume) că Bartolomeu se luptă cu umbrele mai mult ca oricare scriitor. Dar cred că aș putea face o completare, rememorând lecturi recente din teatru și poezie. „Greul pământului” este întunericul pământului. Bartolomeu spune: **Privindu-ne din afară ca (pe) o cetate, noi nu putem vedea decât întunericul din noi.** O cetate e total văzută din afară și neștiința noastră din ce se întâmplă acolo este întunericul. Acesta este un alt principiu (interbelic): **întunericul, adică condiția primară, fără de care ar muri sămânța. Un alt principiu interbelic pe care el îl traduce în viață și în operă este împăcarea cu Hristos, ca soluție de supraviețuire.** În varianta lui Eliade, a lui Cioran – că de aceea l-am și pus de atâtea ori față în față cu Cioran (în volumul *Despre noi și despre alții*), am vrut să-l provoc. Știam că nu sunt două firi care comunică, dar i-am obligat să comunice. **Împăcarea cu Hristos înseamnă împăcarea cu noțiunile care transgresează biologicul, fiindcă ieșirea din biologie, pentru perioada interbelică, era un principiu de viață și de faptă. Emil Cioran spune: Intrarea în transistorie înseamnă existența în sine.**

Acestea sunt câteva principii, la care se poate adăuga, ca un corolar, **primatul spiritului (...).** În această epocă, în acest context de spiritualitate și de regăsire a sufletului românesc, modelul de viață al lui (Bartolomeu), pe care ni l-a comunicat, ni l-a transmis și probabil că va fi emblema sfințeniei lui pentru aceste vremuri este noțiunea de „patrie evanghelică” care este exact o sintagmă din opera lui Nichifor Crainic (...). Acesta este contextul, acesta este sufletul pe care (Bartolomeu) ni l-a transmis și care viu se va păstra, în măsura în care ne regăsim în moștenirea lui de viață și literară.

În continuare, Profesorul Aurel Sasu și-a exprimat câteva opinii despre cărțile proprii, ca și despre Valeriu Anania.

Despre *Starea de excepție* ...: ... Ne întorcem la mitul jertfei, care, după programul generației interbelice, era împăcarea cu Hristos, curajul de a trăi agonia până la capăt. **Aceasta este o carte despre agonia unei societăți și curajul unui tânăr de a și-o însuși (renunțând să fie lider al studenților în comunism, cum menționa și dl. Constantin Zărnescu – n.m.).**

Despre *Dragostea și vântul. Glose la Memoriile lui Valeriu Anania: ... Memoriile lui Bartolomeu reprezintă pentru mine o carte admirabilă, cartea deceniului, prima carte de memorii în regimul concentraționar, la capătul căreia istoria este umilită. În al doilea rând (în această carte), **Bartolomeu ne-a învățat ce este sinceritatea și că înduhovnicirea este un proces greu, este acea capacitate a omului de a se reinventa pe sine de fiecare dată (în context), ca să rămână neclintit în relația (interioară) cu Dumnezeu.***

Referitor la *Despre noi și despre alții*: ... singura carte în care s-a lăsat, cum să spun, „târât” la o „împărechere de gânduri”, (căci) am vrut să-l provoc să se explice puțin în zonele mai puțin limpezi ale abstractului (de pildă, ce înseamnă folosirea haotică a ideii de libertate sau ce înseamnă omul ca recunoaștere a ceea ce îl transformă în omenire sau ce înseamnă relația cu câțiva mari scriitori români ...). **E o carte din care învățăm că nu e bine să avem complexe față de nimeni, complexe le ai față de adevărul tău ...**

Medalion literar comemorativ – 25 martie, Ocnele-Mari. Potrivit unei recente tradiții, Societatea Culturală „Anton Pann” din Râmnicu-Vâlcea își ține unele reuniuni speciale cu public la „Academia de sub pământ” din Salina de la Ocnele-Mari, unde se evocă victimele închisorilor comuniste (la Ocnele-Mari, una dintre cele mai fioroase) și unde s-a construit și o biserică având hramurile „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe” și „Sfânta Mare Muceniță Varvara”. Anul acesta, de „Buna-Vestire”, din inițiativa prof. Costea Marinoiu, președintele Societății Culturale, s-a organizat Medalionul literar comemorativ dedicat Înaltului Ierarh și scriitor Bartolomeu Valeriu Anania, la care s-au raliat ca parteneri Primăria orașului Ocnele-Mari, Parohia Trăistari – Ocnele-Mari, precum și Cercul informal „România – Grădina Maicii Domnului”, Asociația Națională „Cultul Eroilor” – filiala Vâlcea și Academia Olimpică Română – filiala Vâlcea, invitați fiind și membri ai Forumului Cultural al Râmnicului și ai Societății Culturale „Art-Emis” din Râmnicu-Vâlcea.

Continuare în pag. 9

Revistă de spiritualitate ortodoxă transilvăneană

Pr. Cosmin Cosmuța

In circuitul lucrărilor bibliografice de la noi, se înscrie la loc de cinste și cea a Prof. Valeria-Gemma Moraru, cu tema: *Revista Teologică. Organ pentru știință și viață bisericească (1907-1916; 1921-1947) – Indice bibliografic*, Cluj-Napoca, Editura Argonaut, 2010, 380 p.

Lucrarea începe cu o *Mărturisire* (p. 7) din partea autoarei, în care prezintă modul de alcătuire a acesteia; iată ce spune, între altele: „Materialul a fost pus în ordine alfabetică și rânduit în mai multe părți, respectându-se, în general, structura pe care au dat-o redactorii și colaboratorii revistei. Lucrarea cuprinde 5618 titluri, numerotate de la 1 la 5618. Informarea bibliografică este urmată de indice de autori și indice de descriptori. Când dorim să căutăm un autor, trebuie să știm că cifrele de la indice reprezintă numărul de ordine la care îl putem găsi. Același lucru este valabil și atunci când dorim să căutăm un descriptor (cifrele care urmează după descriptor indică numărul de ordine al articolului)”.

I.P.S. Bartolomeu în memoria vâlcenilor

Continuare din pag. 8

Bupă un *Te Deum* oficiat în biserică, s-a vernisat (de către Biblioteca Publică „Vasile Militaru” din Ocnele-Mari) o expoziție de carte cu opera scriitorului și teologului omagiat și s-a realizat un moment evocator sub genericul *Valeriu Anania, personalitate de seamă a Bisericii și culturii românești*. În cadrul acestuia, au rostit alocuțiuni: Costea Marinoiu, Constantin Lăzăroiu, viceprimar, pr. Petre Vețeleanu, pr. Nicolae State-Burluși, cercetătorii și publiciștii vâlceni Mihai Sporiș, Eugen Petrescu, Marian Pătrașcu, Zenovia Zamfir, Nicolae Dinescu ș.a.

O parte dintre comunicările prezentate au fost deja publicate în volumul *Bartolomeu Anania – Evocări* (Râmnicu-Vâlcea, Ed. „Petrescu”, 2011, col. „Academia de sub pământ”) – titlu neinspirat (după opinia noastră), denotând graba cu care a fost tipărit. În volum remarcăm dintru început, sub titlul *Bartolomeu Valeriu Anania – Note biografice selectivă*, o bogată biografie comentată de Eugen Petrescu, care mai semnează și un interesant eseu cu titlul *Triunghiul valorilor Ortodoxiei românești*. Evocări și microeseuri mai semnează: Costea Marinoiu (*IPS Bartolomeu Anania – contemporanul nostru*), pr. Ion Marinescu (*Mitropolitul Bartolomeu Anania – cântec legendar și realitate*), pr. Nicolae Moga (*Valeriu Anania, la Voineasa*), pr. Constantin Mănescu (*Valeriu Anania și eterna întoarcere spre mituri*), Dumitru Bondoc (*IPS Bartolomeu Anania, la Mănăstirea Bistrița și Schitul Pătrunsa*), Mihai Popa (*IPS Bartolomeu Anania nu a murit!*), Marian Pătrașcu (*IPS Bartolomeu Anania, iubitorul de tineri*), precum și Zenovia Zamfir (*Mărturia unui suflet ales*), Laura Vega (*Bartolomeu Anania, o legendă vie*), pr. Ion Constantin Cotulbea (*Un gând pios închinat părintelui Anania*). Volumul se încheie cu un album foto-documentar despre reuniunea organizată la „Academia de sub pământ”.

Medalionul literar *Bartolomeu Valeriu Anania* (31 martie), organizat la Biblioteca orașenească „A.E. Baconsky” din Călimănești a avut în program: prezentarea volumului *Despre noi și despre alții*, de Valeriu Anania și Aurel Sasu și un eseu despre „Dialogul” între filolog și teolog în talmăcirea Sfintei Scripturi – versiunea Bartolomeu Valeriu Anania (ambele susținute de către prof. dr. Ioan St. Lazăr), „Icoana patriei vâlcene” în creația lui Valeriu Anania (evocări prezentate de către dr. Gheorghe Mămularu și pr. Nicolae State-Burluși), un portret de suflet din partea scriito-

Urmează apoi *Prefața*, alcătuită de Pr. Prof. Univ. Dr. Ioan Chirilă, decanul Facultății de Teologie din Cluj-Napoca, cu titlul: *Revista Teologică, un argument al dinamicii discursului teologic transilvănean* (pp. 9-10), în care aduce un elogi teologhisirii ortodoxiei românești, cu privire specială la ceea ce se găsește în Revista Teologică de la Sibiu, din perioada dată, încheind cu aprecierile de rigoare la adresa autoarei, accentuând că „lucrarea este un dar testamentar pentru generația nouă de a continua această inițiativă nobilă, care lansează discursul înaintașilor, ne arată temelia pe care trebuie să zidim” (p. 10).

Un studiu introductiv a fost elaborat de Pr. Prof. Univ. Dr. Alexandru Moraru, cu tema: *Revista Teologică din Sibiu în spiritualitatea transilvăneană* (pp. 11-25), în care face o analiză atentă asupra conținutului variat al acestei reviste ortodoxe, concluzionând că: „... *Revista Teologică* de la Sibiu n-a fost numai o publicație bisericească de «știință și viață creștină», ci și de cultură și civilizație, de cunoaștere și de apropiere între culte și etnii.” (p. 25).

Lucrarea propriu-zisă a D-nei Prof. Valeria-Gemma Moraru se întinde pe aproximativ 350 de pagini (pp. 27-380). După părerea noastră și după spusele dănei, poate fi „de mare folos nu numai teologilor, istoricilor sau cercetătorilor în domeniu, ci și studenților, masteranzilor, doctoranzilor sau celor interesați în probleme de spiritualitate românească și universală” (p. 7).

rului Ioan Barbu, precum și înregistrări radiofonice cu IPS Bartolomeu Anania.

Toate aceste manifestări omagiale, desfășurate pe parcursul a numai 12 zile din luna martie a.c. au evidențiat nu doar prețuirea și dragostea vâlcenilor pentru marele dispărut, ci și prezența sa vie în memoria, ca și în viața lor prin înaltul exemplu de existență și creație în vremi grele, pe care ni l-a lăsat.

Acest adevăr s-a concretizat și în luna mai, când, din inițiativa scriitorului Ioan Barbu, directorul Fundației „Curierul de Vâlcea”, a fost organizat – în memoriam Mitropolit Bartolomeu Valeriu Anania – **Salonul Național de Literatură „Rotonda plopilor aprinși”** (12-13 mai 2011); s-au asociat ca parteneri Arhiepiscopia Râmnicului, Primăria Râmnicului, Primăria comunei Prundeni, Uniunea Scriitorilor din România – filiala Sibiu, Biblioteca Județeană „Antim Ivireanul” și Centrul Multicultural „Sofianu” din Râmnicu-Vâlcea. Au participat peste 25 de scriitori, între care: acad. Mihai Cimpoi, dramaturgul George Asaloș, poetul Vasile Tărășeanu (Cernăuți), Ion Radu Văcărescu și Silviu Guga (Sibiu), Marian Barbu, Florea Firan, Florea Miu, Tudor Nedelcea, Gabriela Rusu-Păsărin (Craiova), Hanna Bota, Teodor Tanco și Constantin Mustață (Cluj-Napoca), George Anca, Ion Andreiță, Florentin Popescu, Neagu Udroi, Vasile Căpățână, Teodor Râpan, Adrian Georgescu (București), Maria Diana Popescu (Stuttgart), precum și vâlcenii Doru Moțoc, Ioan St. Lazăr, Ilie Gorjan, Felix Sima, Carmen Sofianu.

Programul manifestării a cuprins între altele: medalion literar Ioan Barbu (cu prilejul zilei de naștere), Salonul de literatură „Rotonda plopilor aprinși” – partea I (incluzând conferința susținută de Gabriela Rusu-Păsărin cu tema *Receptarea Bibliei, diortosire și adnotarea Sfintei Scripturi după Septuaginta, de IPS Bartolomeu Valeriu Anania – între comunicare și comuniune*, precum și alte alocuțiuni, mărturisiri de profesie din partea celor prezenți, între care evidențiem cu opinii pertinente despre Bartolomeu Valeriu Anania pe scriitorii: Mihai Cimpoi, George Anca, Florea Firan, Tudor Nedelcea, Constantin Mustață, Ioan St. Lazăr), vizită la Centrul de Evenimente și Expoziții „Sofianu” din Troianu – Râmnicu-Vâlcea, la Primăria Prundeni și Casa Filipescu din aceeași localitate și, în sfârșit, ca partea a II-a a Salonului, evocări despre Bartolomeu Anania, la Primăria din Drăgășani, susținute de către Marian Barbu, Tudor Nedelcea, Ioan Barbu și Ioan St. Lazăr.

Astfel, moștenirea culturală și spirituală pe care ne-a lăsat-o marele scriitor și teolog Bartolomeu Valeriu Anania își dovedește viabilitatea, iar pentru aceasta s-au pus și în Vâlcea pilonii memoriei lucrative perene în noi și în generațiile ce vin.

Despre Constantin Pavel

Mircea Gelu Buta

Impul nu plecă niciodată fără bagaje mari. Tărăște după el nume și fapte care cândva erau mituri. După ani sau zeci de ani de tăcere, te întrebi unde au dispărut atâția oameni care promiteau sau chiar au devenit monștri sacri. Am avut actori mari care s-au stins, dar avem și actori care s-au izolat, au emigrat sau au renunțat la carieră din motive misterioase. Lipsa de preocupare a autorităților din cultură pentru soarta lor i-a aruncat într-o umbră sufocantă și se pare definitivă.



La mormântul maestrului Constantin Pavel, mai 2011

Dacă prin anii 1920 bârgăuanul Constantin Pavel era un cântăreț de operă de referință, un personaj carismatic, cu a cărui companie te puteai mândri, iată că odată cu trecerea timpului îți vine greu să-ți imaginezi că amintirea lui a dispărut cu totul din prima lojă a marilor actori.

Sunt puțini cei care mai știu că maestrul Constantin Pavel, pe lângă faptul că a fost întemeietorul Operei Naționale Române din Cluj și poate cel mai valoros director de scenă, atât al Operei din Cluj cât și a celei din București, are în palmares o carieră de peste două decenii de tenor liric și dramatic, fiind apreciat îndeosebi pentru ceea ce nemții numesc „*Ungewöhnliche Gestaltungskraft*”, adică neobișnuita putere de întrupare. „*Trăiam rolul din momentul ce-i îmbrăcam costumul și-mi puneam grima aceluia rol – mărturisirea într-un interviu Constantin Pavel. În „Carmen” mi s-a întâmplat ca în ultimul act să leșin într-adevăr, când asemenea lui Don Jose m-am prăbușit lângă corpul Carmenitei, iar garderobierii știau că în acele roluri care reclamau mari eforturi dramatice, nu le era permis să se atingă de mine, să-mi schimbe costumul, până ce nervii mei nu se linișteau.*” (P. Leonard – *Un interpret român al marilor eroi* – Program sală, 1924).

Într-o remarcabilă conferință, ținută la Casa memorială a lui Constantin Pavel din Bistrița-Bârgăului, d-nul Lazăr Octavian Cosma, președintele Uniunii Compozitorilor din România, a izbutit, cu toate că era strămtorat de timp, să facă sinteza unui caracter care a hotărât atitudinea unei vieți și zbuciumul unei creații artistice. „*Cu dinamismul unui suflet încărcat de dragoste de neam, Constantin Pavel s-a implicat în organizarea Operei Naționale Române din Cluj, înălțând astfel frumosul oraș de pe Someș la rangul de cetate intelectuală. Mereu neobosit, pentru că vârsta unei creații se numără, nu după ani ci după potențialul de entuziasm, maestrul Timi Pavel a muncit din răspuțeri, a teoretizat, a polemizat, a predat măiestria, a proferat idei, dar mai ales a acționat, fiindu-i natura pragmatică, pentru că talentul lui strălucea ca un luceafăr candid, puternic și sigur de calea ce avea să o străbată. Și pentru ca realizările i-au fost pe măsură, noi toți ar trebui să-i fim recunoscători.*”

Dar vai, uitarea s-a așternut pe drum... Oare ce s-a întâmplat cu toți acești patrioți și genii ale neamului? De ce nu-i mai caută nimeni? De ce nu-și mai amintește nimeni de ei? Unde s-au dus, unde-au apus anii de sus ai gloriei lor?



Mitropolitul Andrei a sfințit biserica Spitalului de Pneumologie din Bistrița

Biserica „Sfinții doctori fără de arginți Cosma și Damian” din incinta Spitalului de Pneumoftiziologie din Bistrița a fost sfințită duminică, 15 mai, de Înaltpreasfințitul Andrei, Arhiepiscopul și Mitropolitul Clujului, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi. Programul liturgic de astăzi a debutat la ora 8.30, cu slujba de sfințire a Agheasmei Mici, urmată, la ora 9.30, de slujba de târnosire a bisericii, iar la ora 10.30 a început Sfânta Liturghie arhierescă, la finalul căreia Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Andrei le-a adresat celor prezenți cuvinte duhovnicești.

În cuvântul de învățătură, Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Andrei a deslușit pericopa evanghelică de astăzi, punând accent pe sprijinirea bolnavului: „Neputința, suferința și boala sunt prezente în lume. Poate ne și întrebăm de ce sunt prezente în lume. Iată obârșia morții: păcatul. Până nu a intrat păcatul în lume, omul era tot sănătos, tânăr, frumos, nemuritor, după aceea a devenit suferind, supus morții și descompunerii. Creștinii buni, care pun problema mântuirii, nu sunt indiferenți la suferința din jurul lor”.

Au participat la slujba de sfințire a bisericii „Sfinții Cosma și Damian” și invitații la cel de-al X-lea Seminar de Medicină și Teologie, organizat începând de vineri la Bistrița. Luând parte și Înaltpreasfinția Sa Andrei la această ediție, ierarhul a arătat, în cuvântul de învățătură importanța acestui seminar pentru eficiența actului medical și religios: „S-a făcut aici, la spital, o biserică frumoasă, dar domnul director Mircea Gelu Buta este preocupat și teoretic de legătura dintre trup și suflet, dintre medicină și teologie, așa se face că de 10 ani, la Bistrița au loc aceste întâlniri minunate dintre medici și teologi, oameni pricepuți care încearcă să găsească rezolvarea multor neputințe pe care le au oamenii. E mare lucru ca atunci când este cineva bolnav să-i acordăm și asistență trupească și asistență sufletească”.

Inițiatorul Seminarului de Medicină și Teologie de la Bistrița, prof. dr. Mircea Gelu Buta, directorul Spitalului de Urgență din Bistrița, este și ctitorul bisericii „Sfinții doctori fără de arginți Cosma și Damian” din incinta Spitalului de Pneumoftiziologie. Piatra de temelie a bisericii a fost sfințită în toamna anului 2005, de către Preasfințitul Vasile Someșanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului. Lucrările de edificare au durat până în anul 2008, când s-a deschis biserica, pe data de 23 noiembrie, prin slujba de binecuvântare săvârșită de Preasfințitul Vasile Someșanul. Pictura în tempera a fost realizată de o familie din Gherla, între anii 2009-2010.

Toate cele necesare slujirii: veșminte, sfintele odoare, cărți de slujbe și celelalte au fost donate de credincioșii care frecventează această biserică. De asemenea, construcția bisericii a fost finalizată cu ajutorul unor sponsori, care au făcut donații importante în bani și materiale.

✎ *Biroul de presă*

Punerea pietrei de temelie la Campusul teologic „Nicolae Ivan” din Cluj-Napoca

Inaltpreasfințitul Andrei, Arhiepiscopul și Mitropolitul Clujului, a sfințit luni, 23 mai, piatra de temelie la Campusul teologic „Nicolae Ivan”, care va include noul sediu al Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca și un centru social. La slujba care a fost oficiată de la ora 12.00, chiar pe locul altarului Paraclisului viitoarei instituții de învățământ, a asistat și Preasfințitul Vasile Someșanul, Episcop-vicar pe sectorul misionar-social al Arhiepiscopiei Clujului.

Din sobor au făcut parte decanul Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj, pr. prof. univ. dr. Ioan Chirilă, părinți profesori, protopopi din eparhie și alți preoți. Au fost de față reprezentanți ai autorităților locale: primarul municipiului Cluj-Napoca, Sorin Apostu, președintele Consiliului Județean Cluj, Alin Tișe, șeful Inspectoratului Județean de Poliție Cluj, Ioan Păcurar, precum și mulțime de studenți ai Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj, însoțiți de dascălii lor.

În cuvântul adresat cu acest prilej, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei a vorbit despre importanța unui complex la standarde ridicate pentru eficiența actului educațional: „Cel ce va face și va învăța, „Mare” se va chema în Împărăția Cerurilor. Noi, cei care avem o anumită vârstă, suntem

datori să-i formăm pe cei tineri. Și pentru o lume mai bună, mai echilibrată, o lume care nu se secularizează, nu se face rea, egoistă, ci o lume mai duhovnicească, mai altruistă, mai milostivă, e nevoie ca oamenii să fie apropiați de Dumnezeu. Or lucrul acesta îl fac slujitorii Bisericii, iar pentru ca aici să se poată pregăti bine e nevoie de o facultate de teologie modernă”.

Sfințirea pietrei de temelie a marcat demararea astăzi a construcției unui complex multifuncțional, patronat de Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului, care va deservi învățământul teologic clujean – prin construirea unui nou sediu pentru Facultatea de Teologie Ortodoxă, a două cămine, unul pentru fete și altul pentru băieți, a unei biblioteci –, precum și a unui centru social cu diverse servicii. În noile cămine studențești vor fi puse la dispoziția studenților 400 de locuri. Va fi amenajat și un parking subteran.

Clădirea va fi ridicată pe un teren de 5.000 mp. situat pe strada Coastei, pus la dispoziție de Primăria Cluj-Napoca și Consiliul Local. Proiectul a fost deschis și urmează să fie finalizat.

ÎN MEMORIA CTITORULUI NICOLAE IVAN

Campusul teologic va purta numele vrednicului de pomenire Episcopul Nicolae Ivan, cel de numele căruia se leagă înființarea învățământului teologic clujean, dar și cel prin care s-a împlinit visul Mitropolitului Andrei Șaguna de a se întemeia o episcopie la Cluj.

Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei a amintit, în cuvântul său, câteva dintre realizările Episcopului Nicolae Ivan: „Numele patronului pe care l-am ales este cunoscut, e vorba de episcopul ctitor Nicolae Ivan, care, atunci când a venit în Cluj, a făcut și Catedrala, a făcut și biserica „Sfântul Nicolae”, a întemeiat și Seminarul Teologic și tipografia, toate acestea au fost scrise în cartea eternității, dar e o mare virtute și recunoștință a noastră, a urmașilor, care ne aducem aminte de înaintași și, cum spune Sfântul Apostol Pavel, să le urmăm credința”.

Imediat după hirotonirea întru arhieru la Cluj, Episcopul Nicolae Ivan s-a angajat într-un ambițios proiect de rectificare. În cei 15 ani de arhierie, în fruntea noii episcopii pe care a zidit-o din temelii, a ridicat Catedrala Eparhială din Cluj-Napoca, a întemeiat Academia Teologică Ortodoxă, cu un local propriu și cu un corp profesoral de elită, a obținut actuala reședință, un orfelinat și un cămin preoțesc, a întemeiat o tipografie și a scos la lumină foaia eparhială „Renașterea”. Episcopul Nicolae Ivan a trecut la cele veșnice în 3 februarie 1936, fiind înmormântat într-o criptă din subsolul Catedralei din Cluj-Napoca.

✎ *Biroul de presă*

Premiera tinerilor olimpici din Arhiepiscopia Clujului

Duminică, 12 iunie, la finalul Sfintei Liturghii oficiată în Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca, Înaltpreasfințitul Părinte Andrei, Arhiepiscopul și Mitropolitul Clujului, i-a premiat pe elevii participanți și premiați la Olimpiada Națională de Religie, precum și pe studenții premiați la Simpozionul Național Studențesc ce a avut loc la Tismana, în acest an.

În cadrul festivității, au fost felicitați de Mitropolitul Clujului 18 tineri, dintre care 6 din județul Cluj, 5 din Bistrița-Năsăud, 4 elevi ai Seminarului Teologic Liceal Ortodox din Cluj-Napoca, iar 3 au fost studenți care au participat la simpozionul de la Tismana. Numele lor au fost citite la premiere de pr. Liviu Vidican Mancu, inspector pentru cateheză în Arhiepiscopia Clujului.

În cuvântul său, Înaltpreasfințitul Părinte Andrei a subliniat importanța recunoașterii eforturilor depuse de tinerii talentați și harnici în procesul educațional: „Noi, părinții sufletești, și dumneavoastră, părinții trupești ai copiilor, ai tinerilor, trebuie să avem mare grijă de viitorul României. În acest sens, se organizează o sumedenie de competiții în care cei mai inteligenți și mai cuminiți dintre tinerii noștri se remarcă. Așa și în săptămânile ce au trecut, a avut loc o competiție duhovnicească serioasă, olimpiada de Religie și alte concursuri la care s-au remarcat o sumedenie de tineri din eparhia noastră. Am socotit că cea mai potrivită zi în care să-i gratulăm, să-i evidențiem, e această zi de Rusalii”.

Elevii și tinerii premiați au primit diplome prin care li s-au recunoscut meritele, precum și premii în bani din partea Înaltpreasfințitului Arhiepiscop și Mitropolit Andrei.

✎ *Biroul de presă*

Mitropolitul Andrei a sfințit Grădinița Specială din Cluj-Napoca

Inaltpreasfințitul Andrei, Arhiepiscopul și Mitropolitul Clujului, a sfințit miercuri, 25 mai, lucrările de renovare a Grădiniței Speciale din cartierul Mănăștur, Cluj-Napoca. În anul 2008, conducerea unității a demarat lucrări de amenajare a unei săli de mese și a unei săli de sport, iar în anul următor au început lucrări de renovare a întregii unități. Întreaga investiție a fost de aproximativ 10 miliarde de lei vechi. Toate aceste intervenții au fost binecuvântate astăzi, prin slujba de resfințire oficiată de Mitropolitul Andrei. Au fost prezenți reprezentanți ai Consiliului Județean Cluj, inspectorul școlar general al IȘJ Cluj, Anca Hodoroagea, lect. univ. dr. Adrian Roșan, din partea Catedrei de Psiho-Pedagogie Specială și alți colaboratori ai unității de învățământ preșcolar.

Grădinița Specială este frecventată în prezent de 67 de copii cu vârste cuprinse între 3-8 ani cu dizabilități diverse, de pe raza întregului județ. Aici funcționează 5 grupe, care desfășoară activități educative și terapii specifice de psihologie, logopedie, psiho-pedagogie, psiho-motricitate și activități de recuperare kinetoterapeutică. Programul este atât de zi, cât și săptămânal, unii copii fiind îngrijiți aici de luni până vineri.

✎ *Biroul de presă*

Sfințirea Paraclisului „Sfântul Stelian” al Clinicii de Medicina Muncii din Cluj



Amenajat prin eforturile susținute ale membrilor grupului „Sfântul Ioan Damaschin”, Paraclisul Spitalului de Medicina Muncii din Cluj-Napoca a fost sfințit marți, 7 iunie 2011, de Înaltpreasfințitul Părinte Andrei, Arhiepiscopul și Mitropolitul Clujului. Slujba religioasă a fost inclusă în programul Festivalului „Zilele Artei Bizantine”, care se desfășoară în această perioadă în oraș.

Slujba de sfințire a fost oficiată începând cu ora 8.30. Din soborul condus de Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Andrei au făcut parte consilierul cultural al Arhiepiscopiei Clujului, pr. conf. univ. dr. Ștefan Iloaie, protopopul de Cluj II, pr. Gheorghe Braica și preotul slujitor Călin Felecan. Răspunsurile au fost date de Grupul psaltic „Sfântul Ioan Damaschin”. La ora 10.00 a început Sfânta Liturghie arhierescă, oficiată tot de Înaltpreasfințitul Andrei Andreicuț, la finalul căreia Părintele Mitropolit a adresat cuvântul de învățătură, arătând importanța rugăciunii în viața bolnavului: „Mulțime de oameni care au probleme, atunci când vin să-și refacă puterile fizice, în același timp au nevoie de sănătatea sufletească. Omul este așa cum l-a zidit Dumnezeu, cu suflet și trup, iar sănătatea unuia depinde de sănătatea celuilalt. Doctorul doctorilor este Domnul nostru Iisus Hristos. Domnul îi zice slăbănogului „Ja-ți patul tău și umblă”, dar îi zice și „Nu mai păcătuie”, pentru că trupul i se îmbolnăvise din cauza păcatelor sufletului. Iată cum cele două sunt legate!” Potrivit părintelui Călin Felecan, începând cu anul 2006, s-a decis amenajarea unui Paraclis în curtea Spitalului de Medicina Muncii, cu hramurile „Sfântul Nicolae” și „Sfântul Stelian”. Locașul a fost binecuvântat de Preasfințitul Vasile Someșanul, după care au continuat lucrările de amenajare pentru a se sluji în biserică.

„În anul 2009 am început colaborarea cu grupul „Sfântul Ioan Damaschin”, condus de Sorin Albu și ne-am bucurat de talentul său atât în pictură, arhitectură, cât și în muzică. Pe lângă faptul că în acest timp am avut lucrările de amenajare, nu a fost doar munca fizică și pictarea icoanelor, pictate de ei în mare parte, ci și slujirea liturgică au îmbogățit-o foarte mult”, a precizat părintele Călin Felecan.

Investițiile totale în amenajarea acestei capele s-au ridicat la 30.000 de lei, bani care au venit de la credincioși, autoritățile locale, Primăria Cluj-Napoca alocând anual în jur de 2.000 de lei. Mulți oameni au contribuit și cu materiale de construcții, unii ajutând chiar cu forță de muncă.

✎ *Biroul de presă*

IPS ARHIEPISCOP ȘI MITROPOLIT ANDREI

Marți, 17 mai: la Alba Iulia, participă și rostește un cuvânt la conferința pe teme economice *Alba Iulia Business Forum*, organizată de Ministerul Afacerilor Externe și Fundația Steinbase din Baden-Württemberg;

- la reședința Patriarhală din București se întâlnește cu Preafericitul Părinte Patriarh Daniel.

Miercuri, 18 mai: la Palatul Patriarhiei, participă la ședința Sinodului Permanent și la lucrările comisiei pentru definitivarea Statutului;

- face o vizită la Mănăstirea Cernica.

Joi, 19 mai: la Palatul Patriarhiei, participă la lucrările Sfântului Sinod;

- prezidează ședința specială a Sfântului Sinod pentru alegerea noului Arhiepiscop al Alba Iuliei.

Vineri, 20 mai: la Palatul Patriarhiei, participă la lucrările Sfântului Sinod;

- la sediul Ministerului Apărării Naționale, este primit de Ministrul Gabriel Oprea.

Sâmbătă, 21 mai (Sfinții Împărați Constantin și Elena): la hramul Mănăstirii Ateia, slujește Sfânta Liturghie și predică; îl hirotesește în treapta de arhimandrit pe părintele protosinghel Ignatie Trif, slujitor la Catedrala Reîntregirii și profesor la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Alba Iulia; hirotește într-un duhovnic pe pr. Adrian Lucaci din parohia Idiciu;

- în Catedrala mitropolitană asistă la slujba Vecerniei.

Duminică, 22 mai: în Catedrală, slujește și predică la Sfânta Liturghie; hirotonește preot pe diaconul Dan Ionuț Lupuțan, pentru parohia Brăișoru, protopopiatul Huedin; hirotonește diacon pe teologul Florin Celsie;

- în Catedrală, slujește la Vecernie și la Paraclisul Maicii Domnului și rostește o cateheză.

Luni, 23 mai: conduce ședința Permanenței Consiliului Eparhial;

- oficiază slujba punerii pietrei de temelie și sfințește locul pe care se va construi noul sediu al Facultății de Teologie din Cluj și campusul studentesc „Nicolae Ivan”.

Marți, 24 mai: prezidează conferința semestrială a preoților din protopopiatul Turda; se întâlnește cu Dl. Tudor Ștefănie, primarul municipiului Turda;

- însoțit de Pr. Iustin Tira, vicar eparhial, în mănăstirea Muncel, sfințește paraclisul cu hramurile „Adormirea Maicii Domnului” și „Sfântul Ierarh Spiridon”;

- în biserica mare a Mănăstirii Muncel, săvârșește slujba tunderii în monahism a rasofoarei Epiharia și îmbracă în rasă pe sora Marina și sora Anastasia.

Miercuri, 25 mai: binecuvintează sediul Grădiniței speciale din cartierul Mănaștur, rostește un cuvânt și oferă daruri copiilor;

- îl primește la reședința mitropolitană pe scriitorul clujean Mircea Vaida Voievod;

- în amfiteatrul Facultății de Mecanică din Cluj-Napoca, se întâlnește cu studenții secției de Inginerie economică din cadrul Universității Tehnice, cărora le adresează un cuvânt;

- participă la o emisiune la Radio Renașterea.

Joi, 26 mai: prezidează conferința semestrială a preoților din protopopiatul Bistrița;

- participă și rostește un cuvânt la festivitatea de absolvire a noii promoții de studenți teologi ai Facultății de Teologie Ortodoxă din Alba Iulia.

Vineri, 27 mai: predă cursul de Teologie Morală la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Alba Iulia;

- săvârșește o slujbă de mulțumire și rostește un cuvânt în deschiderea festivităților care marchează împlinirea a 20 de ani de la înființarea Universității „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia;

- conduce ședința Permanenței Consiliului eparhial al Arhiepiscopiei Alba Iuliei;

- vizitează parohiile Șomcuta Mare și Lăpușel din Maramureș;

- este primit de PS Justin Sigheteanu, la sediul Episcopiei Maramureșului și Sătmăruului.

Sâmbătă, 28 mai: în Catedrala „Sfânta Treime” din Baia Mare, slujește în sobor de arhierie la Sfânta Liturghie și rostește un cuvânt la aniversarea a 90 de viață ai IPS Arhiepiscop onorific Justinian al Maramureșului;

- vizită în parohia Oarța de Sus.

Duminică, 29 mai: resfințește biserica militară din garnizoana Dej, săvârșește Sfânta Liturghie și rostește un cuvânt de învățătură; hirotonește preot pe diaconul Florin Celsie, pentru nevoile misionare ale protopopiatului Năsăud; hirotesește iconom stavrofor pe preotul militar Petru Both; înmânează distincția „Crucea Patriarhală” părintelui arhimandrit Dumitru Cobzaru, exarhul mănăstirilor și conferă distincția „Crucea Transilvană”, d-lui G-ral bg. ing. Ioan Mureșan, comandantul Bazei 4 Logistice „Transilvania” Dej;

- în Catedrală, săvârșește Vecernia și Paraclisul Maicii Domnului și rostește o cateheză.

Luni, 30 mai: conduce ședința Permanenței Consiliului eparhial.

Marți, 31 mai: primește vizita unui grup de studenți de la Facultatea de Teologie catolică din Viena, însoțiti de pr. asist. univ. dr. Ioan Moga;

- participă și rostește un cuvânt la festivitatea de absolvire a promoției de elevi 2007-2011 de la Seminarul Teologic din Cluj.

Miercuri, 1 iunie: în biserica Mănăstirii Râșca Transilvană, săvârșește slujba de Te-Deum, rostește un cuvânt și îi premiază pe copiii participanți la Concursul „Icoana micului creștin”, aflat la cea de-a treia ediție;

- oferă daruri copiilor care învață în grădinița „Sfântul Stelian”, patronată de Arhiepiscopia Clujului.

Joi, 2 iunie (Înălțarea Domnului): la hramul Mănăstirii Muntele Rece, slujește Sfânta Liturghie și predică; în cimitirul erilor din incinta Mănăstirii săvârșește o slujbă de pomenire pentru toți eroii neamului; hirotonește preot pe diaconul Balin Sergiu Simion pentru parohia Matei, protopopiatul Bistrița;

- vizită pastorală în parohia Valea Ierii și la Mănăstirea Băișoara.

Vineri, 3 iunie: prezidează comisia de examinare pentru ocuparea postului de preot paroh la parohia Unirea, protopopiatul Bistrița;

- primește vizita Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române.

Sâmbătă, 4 iunie: împreună cu Preafericitul Părinte Patriarh Daniel, vizitează complexul mănăstirii Nicula, aflată într-un amplu proces de rectorire;

- În Catedrala Reîntregirii asistă la slujba de Te-Deum, oficiază la primirea Preafericitului Părinte Patriarh Daniel.

Duminică, 5 iunie: în Catedrala Reîntregirii, într-un sobor de 21 de ierarhi, în frunte cu Preafericitul Părinte Patriarh Daniel, slujește la Sfânta Liturghie și îl instalează pe PS Irineu Pop, prin citirea gramatei mitropolitane, în scaunul de Arhiepiscop al Alba Iuliei, înmânându-i mantia, engolpionul, crucea și cărja.

Luni, 6 iunie: conduce ședința Permanenței Consiliului eparhial;

- îl primește la reședința mitropolitană pe Dl. Nicolae Popa din Alba Iulia.

Marți, 7 iunie: sfințește paraclisul cu hramurile „Sfântul Stelian” și „Sfântul Ierarh Nicolae” de la Clinica de Medicina Muncii din Cluj-Napoca; hirotonește diacon pe tânărul Ioan Marius Gherghel, hirotesește iconom pe preotul misionar Călin Felecan;

- la reședința mitropolitană, îl primește pe PS Episcop Macarie;

- în sala Multimedia a Universității de Medicină și Farmacie din Cluj-Napoca, rostește conferința cu titlul: *Lecțiile etice ale crizei: perspectiva religioasă*, în cadrul întâlnirilor organizate de Forum Napocensis;

- în biserica „Sfinții Apostoli Petru și Pavel”, din cartierul Mănaștur se întâlnește cu preoții și membrii consiliului parohial.

Miercuri, 8 iunie: îl primește la reședința mitropolitană pe Dl. Radu Giurcă, prefectul Jud. Satu Mare;

- în Catedrală, săvârșește Vecernia și Acatistul Mântuitorului;

- în Catedrală, săvârșește slujba de sfințire a noilor Antimise.

Joi, 9 iunie: se întâlnește în ședința de lucru cu întreg colectivul redacțional al Radio Renașterea;

- vizitează șantierul arheologic de la Râpa Robilor, unde va fi construit memorialul închinat victimelor de la Aiud, săvârșește slujba parastasului pentru cei morți în închisoarea comunistă și îngropați anonimi;

- însoțit de Pr. Cristian Baci, consilier bisericesc, vizitează cele cinci biserici din Câmpia Turzii și bisericile parohiale din Luncani, Luna, Crișeni și filia Buteni, din protopopiatul Turda;

- în cadrul unei ceremonii organizate de Societatea Femeilor Ortodoxe în paraclisul Seminarului Teologic, oferă o Diplomă de aleasă cinstită D-nei Ana Grabovețchi, la împlinirea vârstei de 103 ani.

Vineri, 10 iunie: acordă un interviu postului de Radio România Actualități.

Sâmbătă, 11 iunie (Sfântul Apostol Bartolomeu): la hramul bisericii spitalului din Huedin, oficiază Sfânta Liturghie și predică; sfințește icoanele de pe iconostas și îl hirotesește Iconom Stavrofor pe Pr. Horea Șaitiș, preotul spitalului;

- oficiază slujba parastasului în memoria vrednicului de pomenire Arhiepiscop și Mitropolit Bartolomeu.

Duminică, 12 iunie (Pogorârea Duhului Sfânt - Rusaliile): în Catedrală, slujește Sfânta Liturghie și predică; hirotonește într-un preot pe diaconul Ioan Marius Gherghel, pentru parohia Giula, protopopiatul Cluj I; hirotonește diacon pe tânărul Cristian Marius Moldovan;

- în Catedrală îi premiază pe elevii participanți și premiați la Olimpiada Națională de Religie și la cea de Discipline Teologice, precum și pe studenții premiați la Simpozionul Național Studențesc de la Tismana;

- la Catedrală, împreună cu PS Episcop vicar Vasile Someșanul, oficiază slujba Vecerniei plecării genunchilor, rostește un cuvânt de învățătură și conduce procesiunea de Rusalii în centrul municipiului Cluj-Napoca, la care au participat peste 100 preoți și câteva mii de credincioși; la finalul procesiunii, săvârșește slujba Sfințirii mici a apei și rostește rugăciuni pentru țarină.

Luni, 13 iunie (Sfânta Treime): în biserica parohiei Baci, slujește Sfânta Liturghie și predică; hirotonește într-un preot pe diaconul Cristian Marius Moldovan pentru parohia Dumitra, protopopiatul Bistrița.

Marți, 14 iunie: în paraclisul protopopiatului Huedin, asistă la slujba de Te Deum; hirotesește Iconom Stavrofor pe Pr. dr. Călin Ciprian Taloș, protopopul de Huedin;

- prezidează conferința preoțească a preoților din protopopiatul Huedin;

- săvârșește slujba punerii pietrei de temelie la noua biserică parohială din Bociu, protopopiatul Huedin.

Miercuri, 15 iunie: participă și rostește un cuvânt la festivitatea de încheiere a anului școlar la Seminarul Teologic Liceal din Cluj-Napoca;

- în biserica parohiei Zagra, săvârșește slujba înmormântării preotului Vasile Crișan din parohia Ciceu Hășmaș și rostește un cuvânt de mângâiere;

- în Catedrală, săvârșește slujba Acatistului Sfântului Duh.

Joi, 16 iunie: prezidează conferința semestrială a preoților din protopopiatul Dej;

- sfințește piatra de temelie pentru o nouă biserică în municipiul Dej;

- în studioul Radio Cluj, participă la emisiunea „De la 8 la infinit” realizată de Florin Zaharescu;

- la reședința mitropolitană îi primește pe Virgil Măgureanu și Viorel Zoicaș, directorul Unio Satu Mare.

Vineri, 17 iunie: prezidează conferința semestrială a preoților din protopopiatul Năsăud.

RENAȘTEREA

Editura Renașterea * Piața Avram Iancu, 18
400117, Cluj-Napoca * Telefon / Fax 0264-59.96.49
Internet: www.renasterea-cluj.ro
E-mail: editura_renasterea@yahoo.com

COMITETUL DE REDACȚIE:

Președinte:

IPS Arhiepiscop și Mitropolit

Andrei Andreicuț

Vicepreședinte:

PS Episcop vicar Vasile

Someșanul

Membri:

Consilier cultural Pr. dr.

Ștefan Iloaie,

Pr. Prof. dr. Ioan Chirilă,

Pr. Bogdan Ivanov,

Pr. Cristian Sonea,

Lect. dr. Radu Preda.

Director:

Pr. Cătălin Pălimaru

Redactor-Șef:

Nicoleta Pălimaru

Tehnoredactor: Delia-Maria Kerekes

COLABORATORI PERMANENȚI:

Pr. Ioan Bizău, Elena Chirce,

Doina Curticăpeanu, Arhim. Andrei

Coroian, Florin-Cătălin Ghiț,

Pr. Prof. Dr. Ioan Ică,

Pr. Grigore Dinu Moș, Cezar Login,

Aurel Sasu, Paul M. Popovici,

Nicolae Turcan, Paul Siladi,

Protos. Simeon Pinte

ADMINISTRAȚIA ȘI DIFUZAREA:

Pr. Nicolae-Dragoș Kerekes

CUI (CF) 4547095

IBAN: RO79RNCB0106026604400017

BCR Cluj (Revista RENAȘTEREA)

ISSN: 1223-4435

PS VASILE SOMEȘANUL

Agenda pastoral-misionară

Duminică, 1 mai – slujește Sfânta Liturghie la Mănăstirea „Sfânta Treime” de la Cheile Turzii – Turda și hirotonește întru Ieromonah pe Ierodionul Nectarie.

Luni, 2 mai – Vineri, 6 mai – cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei răspunde invitației Fundației „Konrad Adenauer” și împreună cu reprezentanți ai bisericilor Romano-Catolice, Evanghelice și Greco-Catolice din România, împreună cu teologul Radu Preda, organizatorul grupului, face o vizită la sediul fundației din Berlin.

Duminică, 8 mai – slujește Sfânta Liturghie la altarul din subsolul bisericii „Sfântul Gheorghe” din Bistrița și oficiază cununia mirilor Ionuț și Victoria Camelia Vlasin;

- Oficiază Sfântul Maslu în biserica parohiei Cojocna, prot. Cluj I.

Luni, 9 mai – participă la lucrările Sinodului Mitropolitan.

Marți, 10 mai – participă la lucrările Adunării Consultative pentru desemnarea candidaților pentru scaunul mitropolitan din Cluj-Napoca;

- oficiază Sfântul Maslu la Capela Spitalului Oncologic.

Miercuri, 11 mai – la Casa Municipală de Cultură din Cluj-Napoca participă la festivitatea comemorării Academicianului Horea Colan, Președintele executiv al Asociației Filantropice Medical Creștine Christiana la împlinirea vârstei de 85 de ani;

- seara, este prezent la catafalcul Arhiepiscopului George Guțiu depus în Catedrala Sfântul Iosif din Cluj-Napoca.

Joi, 12 mai – în Cimitirul Central, oficiază slujba înmormântării credinciosului Ioan Bucur, fost coleg de școală.

Vineri, 13 mai – în sala Auditorium Maximum din Cluj-Napoca, participă la Concertul de muzică populară organizat de Asociația Studenților Teologi Creștini Ortodocși A.C.O.S.T. din Cluj-Napoca împreună cu Grupul Mobil de Jandarmi din Cluj în folosul ctitoririi unei capele în incinta unității de Jandarmi.

Sâmbătă, 14 mai – la Hotelul Diana din Bistrița, participă la lucrările Simpozionului anual „Medicii și Biserica” organizat de Dl. Prof. Dr. Mircea Gelu Buta, Directorul Spitalului Județean Bistrița-Năsăud în parteneriat cu A.O.R. Cluj.

Duminică, 15 mai – oficiază slujba resfințirii bisericii din parohia Pietriș - prot. Reghin, slujește Sfânta Liturghie, oficiază o hirotese și înmânează Gramate de prețuire din partea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei;

- oficiază Sfântul Maslu în parohia Gheorghieni, prot. Cluj I.

Luni, 16 mai – slujește Sfânta Liturghie în Paraclisul „Sfinții Trei Ierarhi” și participă la festivitățile organizate de absolvenții Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, în sala Auditorium Maximum din Cluj-Napoca.

Marți, 17 mai – Joi, 19 mai – participă la lucrările Sfântului Sinod al B.O.R.

Sâmbătă, 21 mai – slujește Sfânta Liturghie la hramul bisericii „Sfinții Împărați Constantin și Elena” din Cluj-Napoca, hirotesește întru „arhidiacon” pe diaconul Insp. Ștefan Hontilă;

- oficiază Sfântul Maslu în parohia Filea de Sus, prot. Cluj I cu soborul preoților din Cercul preoțesc Florești.

Duminică, 22 mai – slujește Sfânta Liturghie la Mănăstirea Nicula și slujba parastasului în Cimitirul mănăstirii;

- oficiază slujba punerii temeliei noii biserici cu hramul „Sfântul Vasile cel Mare și Cuviosul Ioan Iacob Hozevitul” în filia Dumbrava – parohiei Strâmba, prot. Bistrița.

Luni, 23 mai – asistă la slujba punerii pietrei de temelie a noii Facultăți de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca.

Marți, 24 mai – la Miceștii de Câmpie, prot. Bistrița, în sobor de preoți, oficiază slujba înmormântării credinciosului Lazăr Stupinean, tatăl Ieromonahului Calinic Stupinean de la Mănăstirea Nicula.

Miercuri, 25 mai – la Bistrița Bârgăului oficiază slujba binecuvântării bustului lui Constantin Pavel, întemeietorul Operei Române din Cluj-Napoca și participă la lucrările Simpozionului organizat pentru pomenirea marelui artist;

- oficiază Sfântul Maslu în Capela „Sfântul Luca” a Spitalului Județean Cluj.

Sâmbătă, 28 mai – în sobor de arhieriei, slujește Sfânta Liturghie în Catedrala „Sfânta Treime” din Baia-Mare cu ocazia împlinirii vârstei de 90 de ani a Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Iustinian Chira.

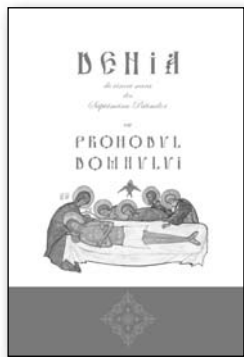
Duminică, 29 mai – oficiază slujba sfințirii catapetesmei bisericii din Remetea, prot. Aiud, slujește Sfânta Liturghie și hirotesește întru „protosinghel” pe părintele paroh, Ierom. Ioanichie și conferă din partea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei Gramate de prețuire unor sponsori;

- rostește o rugăciune la Monumentul Eroilor Români din localitatea Izvoarele, jud. Alba;

- oficiază Sfântul Maslu în localul noii parohii din Baciu, prot. Cluj I.

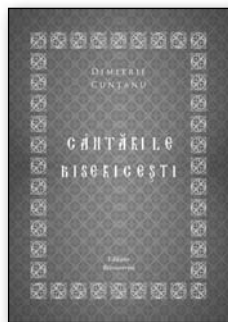
Marți, 31 mai – slujește Sfânta Liturghie în Paraclisul „Sfinții Trei Ierarhi” și participă la festivitățile organizate de Seminarul Teologic Ortodox din Cluj-Napoca, cu ocazia absolvirii promoției 2010-2011.

Editura Renașterea oferte:



**DENUMIREA DE VINERI SEARA
CU PROHODUL DOMNULUI,**
EDIȚIA A IV-A,
48 pag., format 105x148 mm,
Preț 3 LEI.

CÂNTĂRILE BISERICESTI
Dimitrie Cunțanu
EDIȚIA A V-A, 136 pag.,
format 170x210 mm,
Preț 20 LEI.



TAINA SFÂNTULUI MASLU
Paul Meyendorff
150 pag., format 145x205 mm,
Preț 20 LEI.

RADIO RENĂȘTEREA

CLUJ – 91 MHz / FM

BISTRIȚA – 102 MHz / FM

Ora	LUNI	MARȚI	MIERCURI	JOI	VINERI	SÂMBĂȚĂ	DUMINICĂ				
06.00	Rugăciunile dimineții										
06.30	CEASURILE DIMINEȚII										
07.00	07.00 Radiojurnal										
08.00	Miercuri și Vineri: SFÂNTA LITURGHIE (în direct din Catedrala Mitropolitană)					Evanghelie și Liturghie					
10.05	Sfinții Părinți, contemporanii noștri						10.00 SFÂNTA LITURGHIE (în direct din Catedrala Mitropolitană)				
10.35	Cântări bisericești										
11.00	Evanghelie și Liturghie (r)	Cerul pe pământ (r)	Ca toți să fie una (r)	Cuvântul Ierarhului (r)	Dialoguri (r)	Liturghie și icoană (r)					
11.30	Arhiva de folclor					Deschide, deschide fereastra					
12.05	Experiențe pastorale (r)	Etică și societate (r)	În umbra Legii (r)	În lumina Taborului (r)	Dogmele dreptei credințe (r)	Atelier biblic (r)					
12.35			Cântări bisericești				Păhărelul cu nectar	Cântări bisericești			
13.00	Radiojurnal										
13.10	Clasica										
14.00	Post Meridian Magazin					Din Viață și din Duh	Tainele operei				
14.30						Medicina azi (r)					
15.00						Paraclisul Maicii Domnului					Catehism (r)
16.00						Apa cea vie a Ortodoxiei					Retrospectiva religioasă
16.30	Muzică sacră					Deschide, deschide fereastra (r)					
17.00	Radiojurnal										
17.15	Dăruind vei dobândi	Pururi tânăr	A doua șansă	Universitaria	Medicina azi	Byzantion	Cuvântul Vieții				
17.30	Cuvântul Vieții										
18.00	Vecernia (în direct din Catedrala Mitropolitană)					Priveghere (în direct din Catedrala Mitropolitană)					
19.00	Acatistul zilei										
19.30	Păhărelul cu nectar										
20.05	Cerul pe pământ	Ca toți să fie una	Cuvântul Ierarhului	Dialoguri	Liturghie și icoană	Din Viață și din Duh (r)					
20.35	Agenda culturală					Păhărelul cu nectar					
21.00	Etică și societate	În umbra Legii	În lumina Taborului	Dogmele dreptei credințe	Atelier biblic	Catehism	Experiențe pastorale				
21.30	Arhiva de folclor (r)										
22.00	Radiojurnal										
22.10	Sfinții Părinți, contemporanii noștri (r)					Acatistul zilei					
22.40	Rugăciunile de seară										
23.00	Liniștea nopții										

RADIOJURNAL: L-D 07.00 13.00 17.00 22.00 ȘTIRI: L-V 10.00 12.00 14.00 15.00 16.00 20.00 S -8.00 09.00 10.00

Foaie editată de Asociația Studenților Creștini Ortodocși Români, filiala Cluj-Napoca

Eveniment

De 1 iunie ASCOR Cluj a desfășurat o serie de activități dedicate copilului, vieții și familiei creștine

Ampania de anul acesta dedicată Zilei Copilului a debutat cu câteva zile înainte de 1 iunie cu o acțiune de strângere de fonduri pentru ajutoarea copiilor de la Valea Plopului, materializată prin pregătirea și vânzarea de prăjituri, torturi și sucuri la Biserica Studenților din Hașdeu. Bani obținuți din vinderea felilor de tort și a sucurilor, împreună cu donațiile oferite, vor fi trimiși Părintelui Nicolae Tănase pentru cei 350 de copii orfani de care se îngrijește cu atâta dăruire în satul în care este preot. Bani vor fi oferiiți cu prilejul taberei de muncă de la Valea Plopului, organizată de ASCOR (Asociația Studenților Creștini Ortodocși din România) Brașov și Timișoara, eveniment la care și ASCOR Cluj-Napoca intenționează să participe o echipă de voluntari.

Marcarea zilei de 1 iunie a continuat printr-o expoziție de fotografii intitulată „Copiii ASCOR, copiii noștri”, un mod prin care ASCOR a dorit să scoată în evidență un exemplu al încurajării nașterii de prunci, al luptei contra-avort, al îmbărbătării cuplurilor să formeze familii și al sprijinirii Vieții în general. Expoziția a putut fi admirată în intervalul 1-13 iunie, la Biserica Studenților din Hașdeu. Aflată la cea de-a doua ediție, expoziția s-a bucurat și anul acesta de popularitate, tinerii din campus fiind vădit interesați de pozele expuse pe aleile din preajma Bisericii Studenților. Anul acesta au fost mai multe fotografii, dat fiind faptul că numărul copiilor din sânul tinerii comunității s-a mărit.



Inițiatorul expoziției „Copiii ASCOR, copiii noștri”, Radu Copil, membru ASCOR și coordonator de tineret la Arhiepiscopia Clujului, aranjând fotografiile pe aleile din fața Bisericii Studenților

Pe tot parcursul zilei în fața Bisericii Studenților, în mod tradițional, a dăinuit o cruce de lumânări pentru sufletele copiilor avortați. Pentru ca activitățile tinerilor de la ASCOR să fie împletite și cu rugăciune, mai mulți membri ai asociației, împreună cu alți doritori din campusul studențesc, au citit Acatistul Sfântului Ioan Rusul pentru toți copiii, dar mai ales pentru cei care nu au cunoscut lumina zilei, fiind omorâți încă din pântecul mamelor lor.

Spre seara, tinerii au fost invitați să vizioneze filmul artistic Bella, o producție SUA din 2007, pelicula ce tratează foarte delicat problema avortului.

Tot pentru campania de 1 iunie, ASCOR a realizat numărul special al revistei Cuvânt pentru suflet care a pus accentul pe frumusețea familiei creștine, pe curajul de a aduce pe lume prunci și de a-i crește frumos, în duhul valorilor creștin-ortodoxe.

✎ Tatiana Onilov

Minunea de a fi mamă Eseu despre frumusețea familiei

De vremuri, în urmă cu foarte mulți ani, mai scriam câte ceva pentru foaia noastră de suflet, „Filocalia”, mai redactam câte-o știre, cronica vreunui pelerinaj, mai făceam câte o traducere, mai scriam câte-o poezie, câte-un eseu despre mântuire... ce multe s-au schimbat de-atunci.



Mama cu cei patru copii minunați – familia Manea

Încercam cu amuzament să-mi imaginez cam cum ar arăta știrile mele, după atâția ani, cu atâtea întâmplări, zi de zi. De exemplu: „Azi, Luca m-a anunțat cu jumătate de gură că a luat un doi la fizică. Îmi tot spunea de-o săptămână, printre dinți, dar am crezut că e o glumă și nu l-am luat în serios. Este cât se poate de adevărat. Tot azi, Teodora s-a scaldat din nou în lacrimi spunând că urăște vioara, că e prea greu și că vrea să facă flaut, Veronica s-a certat pentru crutoane cu un coleg la grădiniță, iar Ilinca și-a dat iar jos singură scutecul și a murdărit baia”.

Să scrii despre viața de familie după atâția ani, să împărtășești câte ceva din atmosfera familiei tale numeroase care deja nu mai încap într-o singură mașină, mi se pare o provocare mult prea mare ca să nu răspund la ea.

Uneori, când mă joc cu copiii mei, închid ochii și le spun: „eu sunt Cristina, sunt încă mică, citesc mult, mă culc târziu și uneori mai dorm cu hipopotamul galben”. Când deschid ochii, patru perechi de ochi câprui mă privesc amuzați și protestează: „nu mai ești mică, ești mare, ești mama noastră și noi suntem copiii tăăăi” și râd în hohote ca să mă aducă la realitate. Uneori îmi place să mă joc de-a timpulul, să mă teleportez în trecut, să mă văd cu ochii de-atunci, să mă întorc aici unde sunt acum, să mă judec prin prisma celei care am fost și ajung mereu la același lucru: oriunde aș fi, în orice împrejurare, în fracțiunea oricărei secunde care poate ar fi fost hotărâtoare pentru destinul meu, nu aș schimba nimic, nici o fărâma din ce-a fost. S-o iau de la început, aș face la fel și aș ajunge, prin voia lui Dumnezeu, unde sunt și la ce sunt acum: **mamă a patru copii minunați**.

S-o iau cu încetșorul. La început, ești tânăr, aproape copil, nici nu știi bine ce ți se întâmplă, te îndrăgostești și te trezești căsătorit, cu ceva strălucitor pe deget și aproape fericit. Mai ales atunci când primul test de sarcină a ieșit pozitiv. Personal, am simțit fiecare sarcină ca pe o stare binecuvântată, o bucurie lăuntrică pe care nu știi să ți-o explici, fiecare mișcare a bebelușului era ca un dar prețios pe care simțeam nevoia să-l împart cu cei din jur..., iar cei din jur nu erau neapărat conectați la frecvența mea de simțire, dar nu conta. La fel de personal, pe măsura trecerii timpului, a înmulțirii grijilor și responsabilităților, am simțit ca pe-o nedreptate strigătoare la cer presiunea socială, a familiei, a colegilor de serviciu, a rudelor și mătușilor apropiate și îndepărtate care prin gesturi, priviri, vorbe mai mult sau mai puțin voalate, încercau să sugereze că este absurd să-ți mai dorești copii în ziua de azi, că la primul e normal să te bucuri, să jubilezi, dar la al treilea, al patrulea? E prea de tot, domnule, vorba unei doamne bătrână și onorabile din București: „Încă n-ați închis fabrica?”

Toți cei care au mulți copii și au trecut prin astfel de situații, au trăit probabil aceste sentimente. Am înțeles atunci că e o greșeală, o capcană să lași străinii, (străini de familie și de Hristos) să-ți fure bucuria venirii unui copil pe lume. Asta mi

s-a întâmplat mie la Ilinca, cea mică: presiunea a fost atât de mare încât după impactul emoțional al primelor temeri și griji „ce voi face, cum mă voi descurca, ce vor zice ceilalți?” am învățat să ne bucurăm în taină de această veste, asta pentru că eu și soțul meu am ținut câteva luni secretă „operațiunea the fourth one”, cum îi spuneam cu o bucurie complice.

Într-o ordine numai de Dumnezeu știută, am înțeles de asemenea că, de fapt, fiecare copil își avea locul său dinaintea așezat în familia noastră, de fiecare dată am simțit că așa suntem de când lumea și că sub nici un chip nu ar fi putut fi altfel, și că, dacă prin absurd, unul din ei nu s-ar fi născut, cu siguranță i-am fi simțit lipsa.

Deși am adus pe lume patru copii, încă mă minunez și încerc să înțeleg esența miraculoasă a unei nașteri. Dincolo de starea de bucurie și împlinire pe care o simți când îți ții bebelușul, ființa cea nouă, în brațe, am simțit de fiecare dată că am trecut foarte aproape pe lângă o taină. Și cum timpul te acaparează imediat și te acordezi total la ritmul de viață al bebelușului tău care crește foarte repede, deci și timpul tău se scurge repede odată cu al lui, începi să te îndepărtezi cu iuțime de acea taină pe care n-ai apucat s-o înțelegi de-a binelea, dar de care îți place să îți aduci aminte. Poate acesta este motivul pentru care orice mămică povestește cu nesăț și cu lux de amănunte despre nașterea pruncului ei, poate încearcă să-și deslușească ei sieși taina pe care atunci nu a înțeles-o pe deplin.

Trebuie să recunosc, mi s-a părut un pic idilică și am zâmbit când am citit formularea „frumusețea împreunei desăvârșiri”. Într-adevăr, într-o familie, în cele din urmă ajungem să ne desăvârșim unii pe alții într-o minunată lucrare și sinergie între cer și pământ. Negreșit, în plan nevăzut, asta se și întâmplă. Însă în plan foarte concret și real, în realitatea imediată, uneori incredibil de greu de dus în spate, în scurgerea uneori prea lentă, alteori prea rapidă a timpului unei familii, de la alarma de dimineață până la pupicul de noapte bună, de la dimineața anevoioasă de luni până la slujba de duminică (care mereu începe prea repede!), totul mi se pare o luptă continuă, neostoită, cu ceasul de pe perete, cu aragazul, cu mașina de spălat, cu fierul de călcat, cu ratele la casă, cu temele și notele, cu scutecul și biberoanele, cu antibioticele la ore fixe, cu autobuzul, cu oamenii de pe stradă, cu cei dragi de lângă tine, cu tine însuși și cu Dumnezeu. Uneori ți se pare că dai prea mult, alteori că primești prea puțin. Uneori simți că ești biruit și vrei să depui armele, alteori te simți fericit că ai reușit într-o zi să le faci pe toate cum trebuie. Uneori te simți abandonat, ca în cele din urmă să înțelegi, ca-n povestea urmelor de pe malul mării, de ce era doar un singur rând de urme pe nisip, că atunci când ți se părea mai greu, Dumnezeu te căra în spate.

Înveți multe într-o familie, înveți să iubești atunci când ți se pare c-ar trebui să te superi și înveți să ierți pe măsura iubirii. Înveți să te bucuri de momentele de tihnă și bucurie ca de un dar prețios în vacarmul unei lumi în care toate sunt pe dos. Și privind lung în urmă, am învățat că atunci când îți asumi o cale, sucită în ochii lumii dar dreaptă în cugetul tău, și îți clădești pe temelia lui Hristos un așezământ în care aduci pe lume și crești copii din darul lui Dumnezeu, e ca și cum ai scrie, cu cuvinte vii, adevărate, uneori tăioase, alteori nespuse de mângâietoare... un eseu despre mântuire.

✎ Cristina Manea

Copiii mei

Copiii mei
Lumini din zori,
Oițe căutând păstori,
Cărbuni din foc aprinși cu dor,
Copiii mei
Lumini din zori.

Copiii mei
Cu ochi de stele
Cu părul flori de găbenele
Cu jocul zbor de rândunele
Copiii mei
Cu ochi de stele.

Copiii mei
 Maci în obraji
 Cu râsul mirosind a fragi
 Minuni din cer, și prunc și magi,
 Copiii mei,
 Copiii dragi.

Copiii mei
 Copii frumoși,
 Cu chip senin, din basme scoși
 Sunt feți frumoși, prințese, crai,
 Cu ochi tăciuni, cu păr bălai,
 Copiii mei
 Copiii buni
 Sunt rupți din rai.

↳ Cristina Manea

„Zâmbetul soției și al copiilor face mai mult decât orice doctorat la Harvard”

Interviu realizat cu tânărul regizor, jurnalist, pictor și tată a șapte copii, Iulian Capsali.

- Cum se împacă cariera dumneavoastră de regizor, jurnalist, pictor cu viața de familie?

- Se împacă bine... Când am de lucru soția mea mă înțelege și stă acasă cu cei șapte copii ai noștri, având grijă de ei. Când am pauze, când sunt mai puține proiecte, mă ocup de gospodărie, îndeplinind lucruri și atribuții bărbătești. Dar stau și cu copiii. Un bărbat trebuie să aibă grijă și de un copil. Într-o familie numeroasă femeia nu poate face față la toate problemele, bărbatul trebuind să preia și din munca ei.

- Ce vârstă au copiii dumneavoastră?

- Am șapte copii cu vârste cuprinse între trei și cincisprezece ani.

- Ce sfaturi le-ați da tinerilor căsătoriți?

- Să nu le fie frică, să aibă curaj, să fie creștini, dar creștini care nu doar să teoretizeze creștinismul, ci să și îl trăiască. Iar trăirea include nașterea copiilor. Sunt foarte multe familii care pun problema copilului în termeni contabili. „Acum avem această sumă de bani, nu putem crește un copil, nu îi putem asigura o educație etc.”. Această „gândire contabilă”, așa cum o numesc eu, este cu totul falsă - un mod de a privi lucrurile care îl exclude pe Dumnezeu. Dar trebuie să știm că Dumnezeu are grijă de fiecare copil. Există un proverb arab care spune că fiecare copil se naște cu un sac de mâncare, că la nașterea fiecărui copil Dumnezeu pregătește sacul cu mâncare care să-i ajungă pentru toată viața. Problema materială nu ar trebui să fie pusă în discuție. În zilele noastre, însă, se observă că și familiile care au mulți bani nu fac copii sau fac doar unul. Să aduci pe lume doar un copil, mai ales dacă situația materială îți permite, este o expresie a egoismului.

- Ce ar trebui să facă părinții ca să le insufle copiilor credința? Ce exemplu ar trebui să le dea?

- Copiii trebuie să aibă exemplul părinților, nu trebuie să se facă ceva cu totul și cu totul special. Dacă copiii merg împreună cu părinții în fiecare duminică la Liturghie, dacă se împărtășesc, dacă trăiesc într-o viață de familie unde dragostea dăinuiește, atunci acesta este cel mai bun exemplu. Dacă, însă, copiii văd o viață de familie unde părinții sunt ca doi străini sub același acoperiș, dacă ei cresc în sânul unor rudimente de familie unde nu este dragoste, atunci se vor forma ca atare. Or, într-o familie de creștini, Hristos face ca dragostea să crească, iar copiii au toate datele necesare, acea seva din care își pot trage credința.

- Care este secretul unei familii unite?

- Hristos!

- Considerați că cele mai mari bucurii din viața omului vin din realizările personale sau din sânul familiei?

- Zâmbetul soției și al copiilor face mai mult decât orice doctorat la Harvard! Te împlinește atât de mult încât restul sunt amănunte.

↳ Ana-Maria Neag

↳ Tatiana Onilov

* * * * *

„Poate singura bucurie ce nu dezamăgește dintre dezamăgitoare bucurii ale oamenilor, e aceea de a ține la piept ori pe genunchi un copilaș îmbujorat la față de un sânge care să fie al tău, care să-ți zâmbească cu cea dintâi străfulgerare a ochilor, care să-ți îngâne numele, să te facă să mai descoperi o dată duioșia pierdută a celei dintâi pruncii. Să simți lipită de pielea îmbătrânită, întărită de vânturi și arșiță, o carne nouă, moale și născândă, sub care sângele ar păstra încă ceva din dulceața laptelui, o carne plămădită parcă din petale calde și vii, să simți că astă carne-i a ta, făcută-n carnea femeii tale, hrănită cu laptele sânilor ei, să iscodești ivirea înceată a sufletului în această carne care-i a ta, care-i a aceleia a ta, să fii singurul tată al acestei singure făpturi, al acestei flori ce-i gata să se învolte-n lumina lumii, să te recunoști în ea, să-ți descoperi ochii aceia mirați, să-ți auzi glasul în frageda-i gură, să copilărești din nou pentru acest copilaș, pentru a fi vrednic de el, pentru a-i fi mai aproape, să te faci mai mic, mai bun, mai curat, uitând toți anii ce te-au apropiat tăcuți de moarte, să uiți trufia bărbăției, făloșia înțelepciunii, cele dintâi brăzdături ale feței, ispășirile, pangăririle, joscnicile vieții, și să redobândești fecioria lângă acea feciorie, senin lângă acea seninătate, bun de o bunătate pe care n-ai mai cunoscut-o niciodată, să fii, cu un cuvânt, părintele unui copil al tău, care crește zi de zi în patul tău, în casa ta, în brațele nevastei tale, e fără îndoială cea mai mare desfătare omenească din care îi sunt date omului cu sufletul încătușat în măduva tinei”.

(Părintele Arsenie Boca, *Tinerii, familia și copiii născuți în lanțuri*, Capitoarele: Copilărie și Sfințenie. Părinți și copii)

* * * * *

Copiii – „nebungia” mamei pentru miracol



urajoasă și pregătită să pun și eu picătura mea în oceanul de învățăminte, am mers la clinica Provita, unde am stat de vorbă cu doctorul ginecolog Ioan Vesa. Discuția cu medicul mi-a deschis ochii minții într-un mod inedit, mi-a dat șansa de a afla cugetări despre lume și viață (despre acea viață existențială, de zi cu zi, dar și despre viața care crește în buricică), ce au topit valul care acoperă frumusețea lumii, acea splendoare din spatele cuvintelor și suspinelor.

„Copilul e ca un motor”, a demarat discuția ginecologul de la Provita. Toată tragedia sau bucuria conștientizării faptului că o ființă e pe cale să vină pe lume ține de cum a fost construită „baza”, de educația despre viață pe care a primit-o femeia în familie. Când în familie copiii sunt percepuți ca o povară, este aproape sigur că viitoarea mămică va vedea viața ce o poartă sub inima ei ca pe o piedică în calea unui trai ușor sau a unei cariere fulminante. Iar dacă în familie pruncii reprezintă oaza de bucurie și lumină, indiferent de situația financiară, viitoarea mămică își va simți bebelușul ca pe o seninătate, ca pe o bucurie nețărmurită și nu ca pe o amărăciune.

Viața tinerilor ar fi mai curată dacă presiunea socială nu ar fi atât de pregnantă. Acesta e cel de-al doilea factor important care determină răspunsul „nu” în defavoarea lui „da” atunci când ești întrebată: „Ce vei face cu viața din tine?”. Firea umană e slabă. Iată de ce adesea omul e ca un puf dus de vânt în fața greutății. Datorită presiunii sociale, a contra-modelelor, a dezinformării, cele mai multe dintre femei și fete se rușinează la aflarea veștii că sunt însărcinate, cedază, fiind preocupate de „Ce o să zică lumea?”, „Ce voi face cu un copil de la vârsta asta? Cum voi termina facultatea, masteratul, specializarea etc., etc.”. Tinerii nici nu-și dau seama ce fac când hotărăsc să își condamne copilul la moarte. Puțini le explică ce este avortul, că avortul esteucidere. Mai mult, poate că nimeni nu le spune esența - că ele, ca și femei, sunt purtătoare de miracol, purtătoare de viață.

Nu e ușor, când unele tinere nici nu sunt căsătorite, nu au serviciu, iar partenerul le împovărează și mai mult umerii, lăsând decizia finală numai pe seama lor. Nu e ușor, ar zice omul de rând. Nu e nici greu, ar zice acela care-L poartă pe Dumnezeu cu el. Acolo unde e Dumnezeu toate sunt bucurii, iar lipsurile se transformă în încercări spre întărire și spre desăvârșire.

O remarcă foarte utilă și realistă a medicului Ioan Vesa referitoare la mămicile tinere și foarte tinere a fost aceea că totul depinde de atitudinea femeii ca mamă. Dacă cea care poartă sub inimă o altă inimioară care se zbate pentru dreptul de a trăi este dezgustată de viitorul prunc, atunci lumea îi va oglindi sentimentele. Dacă în schimb atitudinea este una ce exprimă bucurie și mulțumire pentru mica minune, atunci ceilalți, deși poate fără să înțeleagă „nebungia”, vor aprecia această stare a purtătoarei de viață și vor înmulți sentimentele bune, dătătoare de nădejde

și de încredere. „TOTUL se raportează la iubire și la ură”, a fost gândul de final al medicului povătuitor de la Provita.

Într-adevăr, poate e mult spus, însă și atitudinea față de sarcină, și cea față de viață se raportează la variațiile între aceste două puncte de referință. Iubește și vei naște bucurie! Urăște, și...oprește-te! Apoi începe să iubești din nou!

↳ Roxana Sfinteș

Pagini din caietul meu albastru...

Pag. 5

Netăgăduita grijă a lui Dumnezeu



ntrecât întâlnirea cu Dumnezeu, cu noblețea lucrării Sale nu poate fi tăgăduită nici chiar de îngustimea viziunii noastre asupra lumii și lucrurilor, îngustime datorată condiției omului neduhovnicesc, apare întrebarea: „Cum se face că încă mă mai tânguiesc? Și cum de mai îndrăznesc să mă îndreptățesc?”. Nu am un răspuns...

Privind în ansamblu, dar cu atenția cuvenită, vedem în viața noastră niște situații, împrejurări sau intervenții apropiate, aparent fără prea mare semnificație atât în copilărie și apoi și mai târziu care ne dezvăluie că într-adevăr „firele din capul nostru sunt numărate”.

În satul bunicilor...

Îmi amintesc oamenii îmbrăcați de sărbătoare trecând pe uliță, apoi clopotele care bat a treia oară... Era momentul să plecăm la Liturghie. Niciuna din acele duminici nu o resimt mohorâtă, toate mi s-au sedimentat în minte înveșmântate cu soare și cu drăgălășenia rândunicilor ce zburau din poartă, unde își aveau cuib, în prunul ce străjuia poarta, în vie unde făceau tumba fără grijă și se întreceau în cântări...

Să fi fost întâmplător faptul că ne despărțea de biserică doar un gard pricâjit ce împrejmuia casa? Nu știu...

Ceea ce îmi umbrește simțirile sufletului încă este glasul mătusei care cânta Heruvicul, mireasma busuiocului pitit în batistută, părintele ieșind cu Sfințele Daruri în jurul căruia ne îngrămădeam toți copii... Toate acele bucurii ale copilăriei Dumnezeu le-a revărsat asupra mea punând gând bun în inimile bunicilor care mi-au deschis o porțiță... La rândul lor, au cunoscut îndeaproape această Mare Purtare-de-Grijă, această Atenție a lui Dumnezeu la tot ce se întâmplă cu sufletul omenesc.

O poveste din tinerețe

Aflându-mă peste ani în casa bătrânească, cu drag privesc în urmă la acele zile și la cei doi bunici acum mai triști, cu ochii deseori înrouași, smeriți de necruțătoarea vreme. Pare să-i mângâie faptul că sunt cu ei, că îmi pot povesti întâmplări și emoții... La rândul-mi, mă las surprinsă de tainice simțiri.

Începe să-mi spună într-o doară bunicul despre plecarea lui la armată. Deși un subiect preferat în rândul bărbaților după o anumită vârstă, este prima dată când îl aud vorbind despre această experiență, nu fusese genul de persoană care să se lase copleșit de trăirile personale până când începuse a simți că îl strâmtorează bolile și neputințele.

Flăcău de vreo 19 ani, pornește din sat împreună cu fratele lui și se hotărăsc să meargă până la locul de raport pe o cale mai scurtă, peste un deal, mijloacele de transport nefiind prea comune la acea vreme. Ajungând în vârful dealului, se așează jos și în timp ce priveau cu nostalgie satul, vărsând pe ascuns câte o lacrimă, s-au gândit că puțină țuică le-ar da curaj pentru ceea ce aveau să-și aștepte. Nici bine nu gustă din licoarea „salvatoare” și bunicul meu se îneacă. Îl îmfundă, e pe punctul de a se sufoca. Ce era de făcut? Apă nu aveau. Era martie, dar câte un petec de zăpadă se vedea din loc în loc. Fratele bunicului meu, nu stă pe gânduri ia zăpadă și îi dă să înghită... Miraculos, bunicul își revine.

Și acum mă întreb: să fi fost întâmplător faptul că pâlcul de zăpadă era tocmai lângă ei? Nu S-a îngrijit oare Dumnezeu de ei care în entuziasmul lor tineresc poate până în acel moment cu anevoie Îl chemau în ajutor și nu-și puseseră serios problema morții?

↳ Ana-Maria Neag

Redactor: Tatiana Onilov

Echipa: Andrei Mitrică, Ana-Maria Neag, Gabriela Bulgaru, Dana Filaropol, Iulia Anamaria Mureșan, Oana Laura Dâga.

Adresa ASCOR:

Hașdeu 45
 Cluj-Napoca

Redacția FILOCALIA:

Piața Avram Iancu, nr. 18,
 Cluj-Napoca

Fax: 0264/595 300

revista.filocalia@yahoo.com

ISSN: 1224-0567